

PER
MOLTS
ANYS!

La **Diputació de Barcelona** felicita **El 9 Nou** en el seu **45è aniversari** de dedicació al periodisme local i comarcal, compromès, veraç i proper. Us encoratgem a continuar treballant per fer arribar a la ciutadania informació de qualitat i de proximitat. Per molts anys!

EL 9 NOU: 45 anys construint comunitat

Pere Aragonès

President de la
Generalitat de
Catalunya

Qualsevol persona que vulgui resseguir la història d'Osona, el Ripollès, el Moianès i el Lluçanès d'aquests últims 45 anys, inevitablement, ha de passar per les pàgines d'EL 9 NOU. Una de les moltes capçaleres comarcals que neixen amb l'impuls de la democràcia i que donen forma a un periodisme de proximitat, en català i independent, que sempre ha buscat explicar a la ciutadania, des del rigor i la màxima professionalitat, què passa al seu voltant. Aquesta ha estat i és la principal feina feta per EL 9 NOU en aquestes comarques. Oferir informació de qualitat a una ciutadania moguda per la recerca de llibertat.

Però rere d'aquesta funció comunicativa –essencial des dels principis de la democràcia– capçaleres com EL 9 NOU han jugat un paper de primer ordre per la cohesió i vertebració de comarques com Osona, el Ripollès, el Moianès i el Lluçanès. Les pàgines d'EL 9 NOU no només expliquen com han canviat els pobles, les viles i les ciutats d'aquestes

quatre comarques; no només recullen totes les transformacions que han tingut lloc aquests últims 45 anys i com hem avançat a tots els nivells; sinó que la mateixa capçalera –potser sense ser-ne del tot conscient– ha estat motor d'aquests canvis i transformacions. Ho ha fet alimentant el sentiment de pertinença, creant

EL 9 NOU també ha estat una gran escola de periodisme

referents propis que tots els lectors d'EL 9 NOU se senten seus. Ho ha fet escoltant i donant veu a la ciutadania, a les seves inquietuds i als seus projectes. Ho ha fet estant a peu de carrer, on passen les coses i des d'una estima inqüestionable al territori. I ho ha fet acompanyant infinitat d'iniciatives cíviques, socials, econòmiques i culturals, sense les quals les quatre comarques no haurien avançat com ho han fet aquestes últimes dècades. Sense cap mena de dubte, tot això ha estat possible per una aposta inequívoca, des del primer dia, per la professionalització i la qualitat.

EL 9 NOU neix com un mitjà de comunicació modern i innovador per l'època i amb el pas del temps ha demostrat la seva capacitat d'obrir-se a nous àmbits comunicatius com la televisió i d'adaptar-se a les exigències de la societat digital.

Aquest caràcter tan propi és gràcies a la qualitat professional i humana que hi ha rere cada número d'EL 9 NOU. Per això, EL 9 NOU també és una gran escola de periodisme. Només cal veure la quantitat de periodistes que han passat per la seva redacció i que sempre posen en valor la seva experiència i tot el que van aprendre treballant en el que és una de les capçaleres de premsa comarcal de referència.

Avui estem veient néixer la Catalunya dels 8 milions, la més plural i diversa que ha existit mai. I en aquest marc són imprescindibles capçaleres com EL 9 NOU, que continuïn empoderant la ciutadania, construint comunitat i alimentant el bon periodisme. Perquè tot això és essencial si volem seguir avançant com a país i construir, entre tots i totes, un futur més just, més pròsper, més sostenible, més feminista i plenament lliure.

APROFITA L'OFERTA DEL **BLACK FRIDAY!**

Només del 20 al 30 de novembre

Fes-te

SUBSCRIPTOR DIGITAL

D'EL **9** NOU

i estalvia diners!

49,95

€/ANY

el9nou.cat/subscriute / 93 889 49 49

El periodisme que sempre hi és

Anna Erra

Presidenta del Parlament de Catalunya i exalcaldessa de Vic

Si faig un exercici de memòria i repasso moments destacats o quotidians de la meua vida, en la gran majoria de records hi apareixen les pàgines d'EL 9 NOU. De ben segur que molts vigatans i osonencs poden dir el mateix, perquè certament es fa difícil trobar un edifici públic, establiment, empresa o casa particular on no hi hagi un exemplar del bisetmanari damunt la taula.

Estic convençuda que és així perquè EL 9 NOU ha sabut mantenir l'esperit inicial amb què va néixer a Osona: "Obrir un camí prou ample perquè aquesta vella comarca es torni a conèixer ella mateixa". Aquest objectiu primigeni, aquesta mirada comarcal, s'ha mantingut al llarg d'aquests 45 anys i els lectors s'hi han reconegut i hi han confiat. El bisetmanari ha sigut els ulls i les orelles dels ciutadans al territori més proper per informar de tot el que té impacte sobre la nostra vida quotidiana, amb rigor, contrast, proximitat i coneixement profund de la realitat local.

Les persones tenim la necessi-

tat de saber què passa al nostre entorn més immediat i EL 9 NOU ha cobert a bastament aquesta demanda. A les seves pàgines, ens hi hem buscat, fins i tot als Cromos –sempre esperant que, si hi sortim, sigui per bé–. Però sobretot, el que hi hem trobat és crònica de carrer, elaborada amb converses amb els protagonistes,

No és una època fàcil per als mitjans de comunicació i EL 9 NOU ha sabut llegir sempre els temps

que són també veïns. Informació directa amb què s'ha guanyat el respecte dels lectors, que busquen certesa i claredat en un moment d'hiperinformació.

No és una època fàcil per als mitjans de comunicació. La irrupció tecnològica, la digitalització, el consum de notícies cada vegada més personalitzat, els múltiples canals o la immediatesa han generat un gir de 180 graus en la concepció de la professió i del

sector. EL 9 NOU ha sabut llegir sempre els temps. Va ser de les primeres publicacions comarcals que van néixer a Catalunya després del franquisme per explicar en català la realitat del territori. S'ha anat fent gran a altres comarques i amb altres formats –l'edició digital, la televisió, la ràdio i les xarxes socials– per complir amb aquesta funció social del periodisme de contribuir en la construcció d'una societat crítica i informada.

Aquesta capacitat d'adaptació és el que ha fet forta la publicació en moments de transformacions profundes i transversals de la societat i dels mitjans de comunicació, i estic convençuda que ho continuarà sent. Desitjo un llarg i profitós futur a EL 9 NOU i que per molts anys continuï sent el mitjà de referència local.

Compra al **MATÍ**,
ESTRENA A LA
TARDA!

* Gran electrodomèstic, ports a part i lliurament a peu d'obra.
** Sense instal·lació.

T'HO POSEM FÀCIL!
Amb compres BOTIGA i WEBI (osono)

El necessari periodisme de proximitat

Lluïsa Moret

Presidenta de la Diputació de Barcelona

Una cèlebre frase del gremi sosté que el periodisme consisteix a publicar allò que algú no vol que se sàpiga, i que la resta és propaganda. Podríem dir que el periodisme és també publicar allò que no interessa vist de lluny, però que en canvi resulta ben útil i valuós en la proximitat. Aquest és l'escenari de la premsa local. Els mitjans de proximitat han estat determinants per democratitzar i consolidar l'estat del benestar al nostre país. D'aquesta capacitat del periodisme per construir societat i servir la ciutadania n'és un exemple excel·lent la trajectòria de 45 anys d'EL 9 NOU.

Vist des del segle XXI –amb una societat de la comunicació digital hipersaturada de dades que col·lapsen els mitjans i les xarxes socials, i amb el concepte de veritat en crisi a causa de la manipulació i l'adulteració informativa que fa possible la vertiginosa sofisticació de la tecnologia–, la fundació d'un diari com EL 9 NOU l'any 1978 pot semblar una anècdota. Però basta recordar el context en què va néixer

per entendre que es tracta d'una veritable fita.

És impossible deslligar aquella valenta iniciativa editorial osonenca de l'esforç col·lectiu que els nostres pobles i ciutats van fer per transformar un país, una societat, una cultura i una llengua, oprimits per una llarga dictadura, en una democràcia que ha eixamplat el benestar, la justícia i els drets de tothom.

Els mitjans de proximitat han estat determinants per democratitzar i consolidar l'estat del benestar al nostre país

La continuïtat d'EL 9 NOU és una notícia esplèndida. Significa que les persones que el van impulsar tenien raó. Que calia un mitjà així. Però significa molt més: que el diari ha sabut créixer amb el seu entorn i adaptar-se als nous reptes socials i a les noves necessitats comunicatives. Les edicions escrites i impreses ja no

són l'única via que transmet la gran feina de l'equip periodístic que fa possible EL 9 NOU: l'eclosió audiovisual ha multiplicat els suports amb què el diari arriba al públic, i això és un valor afegit.

La Diputació de Barcelona va donar suport a la premsa local des del primer moment i ara, començant un nou mandat, refermem aquest compromís amb els mitjans de proximitat. Per això, en nom del govern municipalista i progressista que presideixo, felicito a totes les persones que han tirat endavant EL 9 NOU, que ha guanyat espai i públic amb les diverses edicions territorials i així dona resposta a la realitat plural d'una Catalunya que és molt més que la regió metropolitana de Barcelona.

Moltes felicitats, doncs, amigues i amics, lectores i lectors d'EL 9 NOU, i que comencin 45 anys més de trajectòria!

Felicitats per **45 anys** al servei de la informació

Ajuntament de Sant Quirze de Besora

Enhorabona per aquests 45 anys plens d'informació.

Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà

**PROVEM-HO
EN CATALÀ**

**MOLT
PER PARLAR.
MOLT
PER VIURE.**

moltperparlar.cat

 Generalitat
de Catalunya

Pel català, sempre endavant

Referència informativa per a Osona i el Ripollès

Miquel Noguer

President de la Diputació de Girona

Actualment vivim en una societat de consum ràpid, pràcticament compulsiu, en tots els àmbits, com a conseqüència de la irrupció de les noves tecnologies. La facilitat d'accés a la informació i l'absència de filtres, sobretot a les xarxes socials, han motivat l'aparició d'un nou gènere informatiu: les notícies falses o *fake news*. Aquest escenari ens converteix a tots en persones més volubles, més fàcilment manipulables.

Per això, els periodistes i els mitjans de comunicació locals són actualment més necessaris que mai, perquè actuen de contrapès a aquesta desinformació. Ens aporten rigor, anàlisi, crítica, i ens expliquen quines coses passen i per què passen en el nostre entorn, posant-hi context. En definitiva, ens donen eines perquè els ciutadans puguem arribar a les nostres conclusions i puguem emetre els nostres propis judicis de valor. I aquest rol, tan cabdal com imprescindible, l'ha estat desenvolupant EL 9 NOU des que va publicar el seu

primer exemplar, el 3 de març de 1978. Llavors el franquisme acabava d'apagar-se i començaven a aparèixer mitjans de comunicació que no només reivindicaven la informació de proximitat, sinó poder-la explicar en català.

“El nostre desig és d'obrir un camí prou ample perquè aquesta vella comarca [Osona] es torni a conèixer ella mateixa, després de

Els periodistes i mitjans de comunicació locals són més necessaris que mai perquè actuen de contrapès contra la desinformació

quaranta anys de silenci i entrebancs imposats”, deia l'editorial el dia de l'estrena. I després de 45 anys de recorregut, amb circumstàncies polítiques, econòmiques i socials canviants, el diari no s'ha mogut ni una coma d'aquells principis fundacionals, els d'explicar les coses que passen a Osona i el Ripollès a peu de carrer, amb professionalitat i donant veu a tothom.

Aquest segell de qualitat li va permetre erigir-se, des del primer moment, en una referència per als habitants de la zona, però també entre la premsa catalana. Un prestigi que ha sabut mantenir, adaptant-se també a tots els canvis i els reptes que exigeix la comunicació global del segle XXI, amb l'arribada de l'edició digital i la creació d'un grup multimèdia que també engloba EL 9 TV i EL 9 FM.

L'enhorabona a EL 9 NOU per haver pogut celebrar amb bona salut aquesta efemèride, en una època que no és gens fàcil per a les publicacions i els mitjans de comunicació en general. Estic convençut que continuareu en aquesta línia de meticulositat i seriositat molts anys més. Des de la Diputació de Girona, us encoratgem a persistir-hi. Sou testimonis presencials de la història d'Osona i el Ripollès i, per tant, també d'un bocí de les comarques gironines.

Des de l'Ajuntament d'Alpens us felicitem efusivament per aquests 45 anys de feina ben feta, periodisme de proximitat i defensa de la llengua catalana.

Us desitgem que pugueu continuar fent aquesta tasca molts anys més!

Moltes felicitats

Per aquests 45 anys de notícies de la nostra comarca.

T'ajudem a estalviar,
sigui quina sigui la teva
energètica.

No et perdis **#OjoAlVatio**. Trucs i consells
per començar a estalviar.

Consulta'ls a les nostres xarxes socials.

Naturgy

OJO
al vatio

45 anys de canvis i el repte permanent de reinventar-nos

Beth Codina

Presidenta de
Premsa d'Osona

EL 9 NOU neix amb la instauració de la democràcia al nostre país i al llarg de la seva vida ha surfejat per les aigües de la transició, la construcció tardana de l'estat del benestar a l'Estat espanyol, l'entrada a la Unió Europea, la globalització, l'aparició d'internet, la crisi de 2008 i el 2020, la pandèmia del coronavirus.

En l'àmbit més local, que és el nostre, hem vist i acompanyat des del diari la transformació de la comarca. Des del punt de vista demogràfic hem passat de 100.000 a 165.000 habitants. Els fluxos migratoris han estat la causa principal de creixement. La població s'ha envellit progressivament i han caigut les taxes de natalitat, sobretot en el període de 2010 a 2020, que passem de 12,5 a 8,2 naixements per cada 1.000 habitants. El creixement natural es troba en índexs negatius els darrers anys. Hem passat d'una societat monocolor –l'any 1986 menys del 0,5% de la població era d'origen estranger– a una comunitat diversa on quasi el 17% de la població prové d'al-

tres països. Aquesta onada migratòria s'ha donat a partir dels anys 90 i més intensament la primera dècada del segle XXI. I això, malgrat algunes veus cridaneres, s'ha fet força bé. Avui és molt més segur passejar pels carrers d'Osona que no ho era als anys vuitanta. Això no treu que hi hagi problemes de convivència, com hi ha a totes les ciutats del món, i que hi hagi un llarg camí per recórrer i per millorar.

L'activitat econòmica ha virat de la prevalença del tèxtil i la pell a l'agroalimentari i la construcció, primer, i cada vegada més al sector terciari. I els treballadors hi han sortit perdent. No perquè uns empresaris fossin més sensibles que els altres sinó perquè la globalització, que ens obliga a competir amb Àsia, ha canviat les regles de joc i els sindicats han perdut pes. Els salaris s'han estancat l'última dècada.

Un altre camp en el qual hem avançat al llarg d'aquests 45 anys és el de la igualtat de gènere i l'acceptació del col·lectiu LGTBI+. Els homosexuals ja no s'han d'exiliar a Barcelona per poder sortir de l'armari i les dones som majoria a les universitats i ens hem incorporat de ple en el món del treball. També en aquest

àmbit queda molt per fer, però progressem adequadament.

La Universitat ha donat vida a la ciutat de Vic, l'ha rejuenit i l'ha modernitzat. Els seus efectes beneficiosos s'escampen, en menor mesura, com una taca d'oli per tota la comarca. L'Hospital, que va ser un gran avanç en el seu moment, avui és insuficient per atendre les necessitats de la població. Urgeix dotar-lo d'un major pressupost. En paraules de Marina Geli, "els reptes del sistema sanitari de la comarca d'Osona són la qualitat, l'equitat d'accés i la sostenibilitat per disposar de professionals i retenir-los a la comarca. La població d'Osona és molt diversa i amb major envelliment i ruralitat". La tecnologia, la digitalització i les grans plataformes han transformat Osona, com han fet amb tot el món, i ha trasbalsat un munt de negocis, entre els quals el dels mitjans de comunicació, que ens trobem amb la necessitat de reinventar-nos. I tot això ho ha seguit puntualment EL 9 NOU, com seguirà el que passi la propera dècada. Enhorabona als periodistes, els comercials, els tècnics i els administratius que ho han fet possible!

Enhorabona per aquests 45 anys escrivint història!

Ajuntament de
Sant Julià de Vilatorça

1 9 7 8

Moltes felicitats El9Nou
per 45 anys d'informació i
actualitat del nostre territori!

2 0 2 3

Els caçadors caçats

Agustí Danés

Director editorial
d'EL 9 NOU

Fa anys feien córrer que a tres perles de Manlleu els havia tocat una picossada a la Primitiva. I carregats de duros, s'havien agafat uns dies de festa per anar-se'n a disparar conills, perdius i muflons en un vedat de caça a Ciudad Real. Però, quan ja representava que eren fora de cacera, explicaven que la Guàrdia Civil havia trucat a la dona d'un d'ells per avisar-la que el cotxe del marit estava aparcad a l'aeroport amb les escopetes al maleter. Aleshores van descobrir que no havien anat a disparar a Ciudad Real... sinó a caçar a Cuba. Aquesta història, que circulava fins i tot amb els noms i cognoms dels protagonistes, era falsa.

Es tractava d'una llegenda urbana –els nanos ara en diuen una *trola*– que, amb una estructura narrativa més complexa que els rumors, podia lligar parcialment amb la realitat i, per tant, semblar versemblant. Això, a tots nivells, cada vegada passarà més. I amb la intel·ligència artificial –una eina amb moltes potencialitats positives, també cal dir-ho–, la facilitat per manipular esdevé increïble i, per tant, més creïble. Les *fake news* amenacen de ser pandèmia. En aquest context el periodisme pot ser la millor vacuna i els peri-

odistes, agents verificadors. EL 9 NOU, que ara compleix 45 anys, ja en aquella primera portada del 3 de març de 1978 titulava “Tota la veritat de la Plana”. Durant quatre dècades i mitja el periòdic ha contribuït a destriar el gra de la palla, la notícia del rumor i la veritat de la mentida. A vegades hi ha qui afirma que l'actualitat no existeix: “És el que posa EL 9 NOU a la portada”. És un elogi. Per això, amb motiu d'un aniversari, reconforta recordar la il·lusió dels fundadors i primers

ofereix continguts per diferents canals sempre amb un segell propi. Subratllar aquest fet, el del segell propi, no és una manera de vendre la moto. Al contrari. És una de les forteses del projecte en un moment en què es produeix una pasteurització –la idea és plagiada del periodista Ramon Salaverría– perquè tot està tallat amb el mateix patró. Com que tothom informa dels mateixos temes i tothom beu de les mateixes fonts els productes finals s'assemblen molt. I si no s'és diferent només es pot ser barat. EL 9 NOU és diferent perquè posa el focus en la proximitat: les conseqüències de la mala collita de farratge a la Plana, la casuística dels pactes a l'Ajuntament de Vic, la recuperació del futbol a Rupit o la parella de Gombren que se'n va a fer la volta al món en camió. Són només alguns exemples, desordenats, de notícies pròpies. La llista es podria fer créixer cada setmana perquè el diari és una finestra des d'on mirar-se la realitat d'Osona, el Ripollès, el Moianès i el Lluçanès, però, també, un mirall on veure-hi reflectida la seva gent. Perquè la proximitat, als fets i a la gent, és un valor distintiu. Els lectors són els mateixos protagonistes de les notícies, fet que obliga a apujar el llistó del rigor i, per tant, no cola la història dels caçadors caçats. Això són 45 anys de periodisme. D'autèntic periodisme.

Quan les 'fake news' amenacen de ser pandèmia la millor vacuna és el periodisme

col·laboradors, l'empenta dels que van fer créixer i consolidar el projecte i les complicitats presents per afrontar els reptes que planteja el futur. Perquè de reptes n'hi ha molts. La d'EL 9 NOU ha estat una història reeixida, però com que pretendre perpetuar de forma indefinida l'èxit del passat sol ser una causa d'envelliment de les organitzacions avui el periòdic està en procés de transformació. Ja no és només un diari de paper, sinó un grup de comunicació que

Consell Comarcal d'Osona

Gràcies per 45 anys de compromís amb la comarca i la informació de qualitat.

ENHORABONA!

C. Historiador Ramon d'Abadal i de Vinyals, 5, 3a planta
Edifici el Sucre · Vic · 938 832 212 · 938 834 125 · www.ccosona.cat

tecnologia al vostre servei

Disseny i fabricació de peces metàl·liques. Peces individuals, conjunts i producte acabat.

Novetat Soldador làser

ISO 9001 BUREAU VERITAS Certification

C. Indústria 11-13
Pol. Ind. La Quintana
08504 - Sant Julià de Vilatorrada (BCN)
Tel. 93 888 81 78
www.savvilaro.com

Proximitat és tenir un préstec¹ al mòbil o a través del gestor

A CaixaBank sabem **com n'és, d'important, estar acompanyat i sentir que hi ha algú que comparteix les teves il·lusions.**

Per això, perquè puguis fer realitat les teves, tens diverses opcions de finançament a l'abast i les pots sol·licitar des del mòbil o a través del gestor.

Informa-te'n a la teva oficina o a CaixaBank.cat

La Lluna, la Terra i el bon periodisme

Víctor Palomar

Director d'EL 9 NOU d'Osona, el Ripollès i el Lluçanès

Els científics apunten la hipòtesi més probable que la Lluna es va crear pel gran impacte entre un planeta Terra en formació i un gran objecte –potser l'embrió d'un altre astre– fa uns 4.530 milions d'anys. A conseqüència del cataclisme, una part d'aquest objecte es va fusionar amb el nucli de la Terra, mentre que una altra part important juntament amb fragments de la Terra van ser expulsats a l'espai i van crear la Lluna. La Terra no seria el que és sense la Lluna, com les nostres comarques tampoc serien el que són sense EL 9 NOU.

L'ADN del diari que tenen a les mans és una suma de molts elements: la història del nostre territori, el tarannà de la gent que hi viu i hi ha viscut, l'esperit dels fundadors i una sèrie de factors que en podríem dir casuals originats pel moment en què va néixer. Els científics que van descobrir que a la Lluna hi ha la mateixa proporció de varietats d'oxigen que a la Terra podrien trobar a EL 9 NOU tots aquests components que esmentàvem abans que for-

men el codi genètic de les nostres comarques i la seva gent. EL 9 NOU ha estat i és un model que s'estudia a les facultats de comunicació. De la voluntat de trencar amb les cadenes del règim dictatorial exercint la llibertat d'expressió i el dret a una informació veraç dels ciutadans amb la normalització del català –un movi-

Els periodistes d'avui tenim el repte de mantenir l'essència d'aquell diari que es va fundar fa 45 anys

ment que va provocar el cataclisme que va permetre el naixement d'EL 9 NOU– s'ha evolucionat a un model professionalitzat i amb un estil propi de fer periodisme. La Terra és l'únic planeta del sistema solar que per la seva proporció té un satèl·lit de les dimensions de la Lluna. I aquestes nostres comarques són les úniques que tenen un grup de comunicació com EL 9 NOU. El diari en paper a Osona es va estendre al Ripollès i al Vallès, i ara també és el

mitjà de les noves comarques del Lluçanès i el Moianès. Ha crescut amb una ràdio i una televisió. El futur, tots en som conscients, és el diari digital, però mantenint sempre l'essència d'aquest model de periodisme que ens ha fet arribar fins aquí. La Lluna ha donat estabilitat a la inclinació de l'eix de rotació de la Terra i ha evitat oscil·lacions fora de control. I crec que EL 9 NOU també ha complert amb aquests objectius a través d'un periodisme rigorós i independent. El satèl·lit de la Terra, per fricció, li provoca marees, com també n'ha creat EL 9 NOU amb les seves notícies. Fa pocs dies, un jove estudiant de Periodisme em va demanar en una entrevista que devia ser un orgull ser director d'EL 9 NOU. Més que un orgull, li deia, és una gran responsabilitat. No només meva. Els periodistes que conformem l'actual redacció tenim el deure i el compromís de mantenir i fer créixer aquella espurna que fa 45 anys va donar vida a EL 9 NOU. La Lluna i la Terra se separen lentament, a un ritme de 3,8 centímetres cada any. És una misèria. Nosaltres intentem també no allunyar-nos d'aquells principis fundacionals de fa 45 anys.

FELICITATS EL9NOU!

Parts personalitzats a Vic

El Dr Gerard Minovas, ginecòleg de Bayés Consultori, ofereix parts privats i/o per mútues amb hospitalització a l'Hospital de Vic i amb planta privada.

bayes_salut

Bayés consultori

Centre mèdic Vic

bayesconsultori.cat

45

... i que sigui per molts més!

EL 9 NOU

La Diputació de Girona dóna suport a les iniciatives periodístiques i editorials de casa nostra.

Diputació de Girona

DDGI203
DEMARCACIÓ SOSTENIBLE

PROQUÍMIA

Des de Proquímia felicitem
El 9 Nou pels seus 45 anys
de notícies, tinta i passió.

**Enhorabona per haver creat
la fórmula perfecta!**

En 45 anys el salari mitjà anual a l'Estat espanyol s'ha multiplicat per sis. Dels 3.890 euros (aleshores pessetes) de 1978 s'ha passat als 25.896 euros d'aquest 2023. Ara bé, aquest increment no ha anat en consonància, per exemple, amb el preu de l'habitatge, que s'ha multiplicat per 13. Econòmicament, en aquestes quatre dècades i mitja s'ha fet el salt de la pesseta a l'euro i s'ha vist canviar el mercat laboral amb la introducció de la dona als llocs de treball. També ha crescut un sector econòmic, el dels serveis, i s'ha reduït molt el primari, que resisteix en comarques com Osona, el Ripollès i el Lluçanès, en part per la fortalesa de la indústria alimentària. Durant aquest temps, hem estat testimonis de la desaparició de Caixa Manlleu, les adoberies i el tèxtil, amb la fi de Puigneró com a principal exponent.

1978

Ford Fiesta

1.941 / 2.737€

1978

3.890€

1978

Espanya

198,4 €/m²

30.300 / 34.600€

Hyundai Tucson

2023

25.896,82€

2023

2.617 €/m²

Catalunya

2023

El cotxe més venut

Salari anual mitjà a Espanya

M² d'habitatge

1978-2023. De quan els pisos valien 15.000 euros

Amnistia. Una de les paraules més repetides en aquest final d'any també estava en boca de tothom el 1978. Si avui l'amnistia es demana per a polítics com Marta Rovira o Carles Puigdemont, aleshores els exiliats eren els actors Albert Boadella i Ferran Rañé, que tenien quatre companys més a la presó. *La Torna* dels Joglars no havia agradat a les autoritats militars i en un consell de guerra se'ls va condemnar a dos anys de

presó. Ara bé, vist amb la perspectiva del temps poques coses més es repeteixen avui de fa 45 anys, quan naixia EL 9 NOU.

El 1978 el cotxe més venut a Espanya era el Ford Fiesta, del qual encara hi ha estoc, però precisament aquest any s'ha deixat de fabricar. Aleshores valia uns 2.000 euros i la darrera versió es ven ara a l'entorn dels 23.000 euros, més d'onze vegades més. El cotxe més venut l'any passat va

ser el Hyundai Tucson, que costa entre uns 30.300 i 34.600 euros. El parc automobilístic ha crescut, però de problemes tant en general com ara. Aleshores, a les primeres notícies d'EL 9 NOU es demanaven més aparcaments a Roda per absorbir l'excés de vehicles. Avui, es reclama treure trànsit o la construcció d'una variant.

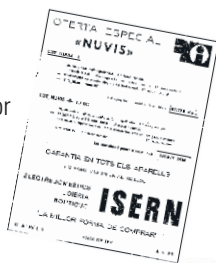
En l'àmbit laboral, la gran revolució ha estat la incorporació de la dona. També s'han millorat nota-

Des del Cabrerès us felicitem per aquests 45 anys al servei de la informació

1978

347€

Cuina de 3 focs, forn i gratinador
Frigorífic de 278 litres
Rentadora super automàtica
TV 24" b/n

Placa inducció
Nevera amb congelador
Rentadora/asseccadora
Smart TV 50" Crystal UHD

2.159€
2023

1978

17 dies

320€

1.999€
15 dies
2023

Lot de nuvis

Viatge a Tailàndia

blement les condicions laborals. L'any 1978, una persona podia arribar a treballar més de 1.986 hores anuals. Avui, la mitjana se situa en les 1.643, pràcticament nou dies menys. I per aquesta feina, fa 45 anys el salari mitjà podia ser de 3.890 euros, davant els 25.896,82 d'avui.

També ha canviat un mercat laboral aleshores molt dependent de la indústria i menor grau del sector primari. A Osona s'han vist pràcticament desaparèixer dos sectors industrials amb una llarga trajectòria: l'adober i el de la filatura, amb la caiguda de la colossal Puigneró com a principal exponent. Avui, segones les dades de l'Observatori Socioeconòmic d'Osona, el sector serveis ocupa el 79% dels catalans i prop del 60%

a Osona i el Lluçanès. El segon sector amb més ocupació és l'industrial (14% a Catalunya i 31% a Osona) i el tercer, la construcció, amb dades similars, a l'entorn del 6,2% a Osona i Catalunya. El sector primari encara ocupa un 2,7% de la població d'Osona i el Lluçanès, però tan sols un 0,9% de catalans.

El salari és el punt de partida per plantejar-se qualsevol projecte vital i tenir, per exemple, un sostre. El preu del metre quadrat d'habitatge se situava de mitjana, l'any 1978, en els 198,4 euros. Avui, segons les darreres dades de l'Idescat, de 2022, està en 2.617 euros per metre quadrat. Un pis de 80 metres quadrats, per tant, podia costar 15.900 euros fa 45 anys (4,1 vegades el sou anual) i

209.300 euros avui (8,1 vegades el sou anual actual). El preu de l'habitatge, per tant, ha crescut a un ritme més alt que el dels salaris.

I equipar-lo, el pis? Un dels primers anuncis publicats a EL 9 NOU que va fer fortuna i encara serveix per prendre moltes referències era el d'Electrodomèstics Isern, aleshores al carrer del Pont de Roda, on es feien dues ofertes especials de lots per a nuvis. El primer valia 57.736 pessetes (uns 347 euros) i contenia una cuina de tres focs, un frigorífic de 276 litres, una rentadora súper automàtica i un televisor de 24 polzades en blanc i negre. Avui, el que serien els electrodomèstics equivalents costarien uns 2.160 euros. Els 347 pràcticament ja els val la placa d'inducció.

Aleshores, als inicis de la Transició i en plena efervescència de construcció urbanística i social fins i tot Caixa Manlleu sortejava aparells de televisió. També eren les èpoques en què les caixes d'estalvi regalaven llibres per Sant Jordi. El lot de la Caixa de 1978 incloïa títols com *El hombre del traje gris*, de Sloan Wilson, o un recull de poemes de Maria Antònia Pujol i Tina Roig, del col·lectiu Rosa Sensat. Les caixes d'estalvi han estat unes de les damnificades en la darrera dècada però encara van ser a temps de viure la fi de la pesseta i la seva transició cap a l'euro. Sens dubte el gran canvi econòmic dels inicis del segle XXI.

Per cert, que el 45% (23,2% a Catalunya) de l'habitatge construït a Osona són cases unifamiliars, mentre que la resta són pisos. Les cases ocupen una superfície mitjana de 286,44 metres quadrats a Osona (266,77 a Catalunya) i els blocs de pisos fan 112,3 metres quadrats de mitjana a Osona (la mitjana catalana és del 99,4%). A Osona hi ha una mitjana de 2,3 persones per habitatge (2,1 a Catalunya) i 1,2 persones per cada 100 metres quadrats edificats (1,5 a Catalunya).

També s'ha evolucionat en com es reparteix el temps. Fa 45 anys, un altre anunci a EL 9 NOU, de Viatges Alemany, feia ofertes d'escapades a l'altra punta del món. Aleshores viatjar 17 dies a Tailàndia valia 320 euros i avui un viatge semblant s'acosta als 2.000, més de sis vegades més.

Isaac Moreno

GRÀFIQUES
MANLLEU
Des del 1919

*Tot l'equip de Gràfiques Manlleu
us desitja un feliç aniversari!!!*

Celebrar el quaranta-cinquè aniversari d'una empresa és indicatiu del valor i l'esforç posats en ella.
Que brillin les idees per anar avançant molts anys més.

Tot i que les pàgines són les mateixes per a tothom, d'un diari en poden sortir infinites lectures, des de qui prefereix els reportatges en profunditat fins a les cròniques esportives, les anàlisis econòmiques o les propostes culturals. També qui es fixa sobretot en les fotografies, el llistat de naixements i defuncions o els preus agraris, perquè viu de pagès.

En un exercici amb voluntat de plasmar aquesta singularitat –que la realitat depèn de les ulleres que l'escruten– EL 9 NOU ha proposat a deu persones d'Osona i el Ripollès seleccionar els esdeveniments que consideren més transcendents dels últims 45 anys. No s'ha trucat portes a la babalà, sinó que els perfils pretenen abraçar diversitat d'edats, veïnatsges, professions i fins i tot sensibilitats. Entre els temes que han sortit, *clàssics* com la potència de la Universitat de Vic o l'obertura de noves carreteres, però també l'atemptat d'ETA a la caserna de la Guàrdia Civil el 1991, el tancament de fàbriques o haver estat pioners en la recollida de residus porta a porta.

Tot són notícies que ha recollit EL 9 NOU des del 1978 i que expliquen les nostres comarques des del punt de vista econòmic i social, tenint alhora present que les últimes quatre dècades i mitja les ha marcades l'arribada a Osona i el Ripollès de milers de persones nouvingudes. Això, que podria semblar estadística, és en realitat història demogràfica i porta associat tant reptes en habitatge o educació com les bondats de viure en una societat avui molt més diversa que quan el diari començava a caminar.

Txell Vilamala

“Tinc 31 anys i, per tant, no he viscut en primera persona els darrers 45 anys. De les notícies de les quals tinc record, em quedaria amb l'obertura dels túnels de Bracons. Recordo perfectament la foto que va sortir al diari, amb Jordi Fàbrega al costat de representants de la Generalitat. Per a la comarca d'Osona, però sobretot per a la Vall del Ges, l'eix Vic-Olot ha suposat un gran canvi. Abans no teníem tanta tirada cap a la Garrotxa, ja que arribar-hi per la carretera de la Vola es feia llarg i feixuc. Ara, en canvi, hi vaig sovint a sopar i fins i tot a comprar.”

Judith Casas · Sant Pere de Torelló. Fotògrafa

“El reconeixement de la Universitat de Vic. A Catalunya hi ha només una dotzena d'universitats i que una nasqués aquí s'ha de posar en valor. És una singularitat, un privilegi que projecta casa nostra i que ens ha donat un impuls importantíssim en termes de negoci, recerca i coneixement. També destacaria com ens porta arreu de Catalunya i més enllà, ja que cada curs hi ha matriculats de la resta d'Espanya, França i altres orígens internacionals. En infraestructures, tampoc es pot menystenir els efectes d'haver construït i després desdoblant l'Eix Transversal.”

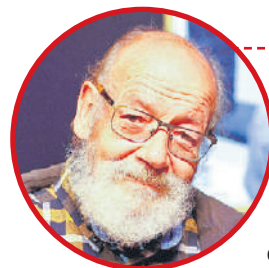
Josep M. Sala · Les Masies de Voltregà. Exfutbolista

Mateixa realitat, diferents ulleres

“La construcció i les millores a la C-17, la C-25 i la C-37 han obert Osona a Catalunya, facilitant tant que els habitants de la comarca ens movem com que en v i n - guin de fora. Això és sinònim de projecció, negoci... Tot i que els comerços dels pobles hi han perdut en detriment de ciutats com Girona o Barcelona. D'aquests 45 anys, també subratllaria com Osona s'ha convertit en referent català pels escriptors que tenim, l'editorial Eumo, els cuiners i gastrònoms, els músics o el Festival de Cinema de Muntanya de Torelló, un certamen que ens situa al mapa internacional.”

Fàtima Comas · Torelló. Exllibretera

“La implantació del sistema de recollida de residus porta a porta. Tona va ser pioner l'any 2000 en un model que s'ha demostrat d'èxit per catapultar el reciclatge, a més a més que després s'ha expandit arreu de Catalunya i l'Estat espanyol. El conflicte local amb la incineradora ens va fer més ecològics i sensibles. Avui en dia les escombraries continuen sent un dels problemes més greus que ens afecten com a societat. En produïm massa per l'excés de materials d'un sol ús que de seguida acaben a l'abocador. Cal que hi posem la banya i que ens comprometem amb la salut del planeta.”

Joan Rovira · Taradell. Creador de jocs

“En negatiu, el primer gran esdeveniment que em ve al cap en repassar aquests 45 anys és l’atemptat a la caserna de la Guàrdia Civil de Vic, el 29 de maig de 1991. A banda del record per les víctimes que hi van perdre la vida, em va impactar que ETA fes esclatar un cotxe bomba aquí, un lloc allunyat dels centres de poder. Celebro que al cap dels anys la ciutat hagi sabut transformar un fet tan trist en la Biblioteca Pilarin Bayés, un equipament cultural de primer ordre. En positiu, destacaria l’impacte de la UVic-UCC, per la seva capacitat transformadora i de baix cap a dalt.”

Mercè Puntí · Manlleu. Historiadora i professora

“El fenomen de la immigració, la millora de les infraestructures, la UVic, la construcció de L’Atlàntida, el soterrament del tren... Són esdeveniments importants, però el fet que els polítics locals, per raons partidistes i personals, no defensessin com tocava la vegueria de l’Alt Ter fou un error de primer ordre que ens ha condemnat a perdre capitalitat. Això no obstant, no podem defallir. Hem de seguir exigint, cadascú des de la seva parcel·la, el que és de justícia. El Col·legi d’Advocats de Vic, per exemple, ha arrencat el compromís de la Generalitat que el 2024 tornaran a Vic els judicis penals que ara se celebren a Manresa.”

Rogeli Montoliu · Vic. Advocat

“Soc nascut el 1993 i no vaig viure en primera persona l’atemptat a la caserna de la Guàrdia Civil de Vic, però el meu pare vivia a prop i n’hem parlat moltes vegades: de l’explosió, com va tremolar tot, les escenes de pànic, el caos minuts després, l’atenció als ferits... Es tracta d’un fet concret d’un dia concret, no un fenomen constant al llarg d’aquestes quatre dècades i mitja, però em sembla d’altíssim impacte. També perquè els atemptats d’ETA a Catalunya i Espanya han marcat un abans i un després en concepció i prevenció del terrorisme. Les mesures es van extremer.”

Amin El Meziani · Vic. Informàtic

“El tancament de la fàbrica de l’antiga Filatures Llaudet, una notícia local que va representar un cop molt fort per a Santa Eulàlia de Riuprimer, el meu poble. Jo mateixa hi havia treballat, com molts veïns i veïnes, i al seu dia l’empresa va ser un puntal bàsic de l’economia del municipi. A banda que les condicions laborals eren dignes i de respecte, els treballadors ens hi sentíem lligats i vam viure amb pena el setembre del 2005, quan la fàbrica va cessar l’activitat. La reindustrialització de les naus i que s’hi traslladi Platin suposarà l’obertura d’una nova etapa.”

Mari Sánchez · Santa Eulàlia de Riuprimer. Mestra

“Les dades ens demostren que Osona ha acollit al llarg d’aquests 45 anys milers de persones novingudes, sobretot de països com el Marroc, Ghana o l’Índia. Això ha incidit en l’estructura demogràfica de la comarca i ens ha enriquit en multiculturalisme, però també plantejava el repte d’integrar els novinguts. Celebro la iniciativa que va emergir al seu dia de les escoles, ja que el repartiment equitatiu de l’alumnat ha facilitat molt la convivència i, en el cas de Vic, contribuït a mitigar la separació tradicional entre banda i banda del riu.”

Miquel Codina · Santa Eulàlia de Riuprimer. Empresari

“El reconeixement de la Universitat de Vic com a tal, el 1997, per l’impacte espectacular que ha tingut tant a Osona com al Ripollès. La universitat ens situa al mapa, però és que a més a més juga un rol social importantíssim. Els titulats de la UVic van ser claus, per exemple, per l’expansió territorial de Caixa Manlleu. També destacaria el vincle amb els nostres hospitals: ara que costa tant retenir talent, oferir docència als sanitaris és un *win-win*. A banda que traslladen als estudiants la realitat del seu dia a dia, per a ells és una oportunitat de creixement de futur.”

Marta Otero · Campdevànol. Professora i investigadora

Gràcies per la informació comarcal durant 45 anys, per molts anys!

Els 'xennials', la generació dels nascuts l'any 1978

ALBERT LLIMÓS

Miquel de Planell, Ricard Girbau, Núria Euras i Mireia Sala, passejant per la rambla del Bisbat de Vic durant la trobada que van mantenir tots quatre a la redacció d'EL 9 NOU

Mireia Sala (Vic), Núria Euras (Vic), Ricard Girbau (Caldetenes) i Miquel de Planell (Tona) van a la mateixa colla. Tots quatre van confluïr durant l'adolescència i han mantingut la relació d'amistat fins ara. Són coetanis d'EL 9 NOU. Nascuts el 1978 i, per tant, membres d'una generació batejada amb el nom de *xennials* (1977-1983), una eti-

queta frontissa entre la generació X i la dels *millennials*. D'ells s'ha dit, entre altres, que seran l'última generació que encara recordarà com era la vida abans d'internet.

"I tant. La meva infància va ser completament analògica, on encara tenien valor les coses que es tocaven: els cromos, les cartes, les trucades amb el fix...", arren-

ca Girbau. El primer mòbil els coincidirà més o menys amb la majoria d'edat. "El vaig comprar a la Plaça Cívica de l'Autònoma. Havien muntat una paradeta, no sé si els de Motorola, i amb un amic ens en vam comprar un cada un, amb els números consecutius. Estem parlant de primer de carrera, a finals de 1996", detalla. "Llavors no podíem imaginar que allò marcaria un abans i un després. Passàvem d'una vida totalment analògica a una de digital, sense ser conscients que allò seria tan transcendent."

Una nova era digital a la qual tot just entraran de puntetes durant l'etapa d'universitaris -tots quatre van fer estudis superiors-. "Encara vaig fer tots els treballs a la biblioteca, amb llibres. Suposo que internet ja hi era, però no ho teníem com un recurs", apunta Euras. "I tant!, corríem tot el dia amb apunts de la copisteria de la facultat i els primers treballs els vam fer amb màquina d'escriure", afegeix De Planell. "Recordo una Olivetti d'aquelles que et donaven opció de rectificar les últimes paraules...", somriu Girbau. De correu electrònic no en tindran fins a finals de carrera. Enrere queden aquells primers *hotmails*...

Més d'un quart de segle després d'aquell primer mòbil, són

L'Ajuntament de Manlleu felicita *El9Nou* pel seu 45è aniversari

Gràcies per aquests 45 anys d'informació i d'història.

conscients que ja gairebé no podrien viure sense. “Si surts de casa sense el mòbil estàs com neguitós”, admet Euras. “En som una mica esclaus i a vegades el fem servir massa de nord. Hauria de ser una cosa que ens donés servei en lloc de nosaltres estar al seu servei”, intervé Girbau. Cap d’ells, en canvi, s’ha enganxat a les xarxes socials. “Ni tan sols em vaig fer de Facebook en el seu moment”, confirma Sala. “Jo he substituït el mirar la tele, quan dino sol, amb fer un repàs a alguna xarxa social. Això sí, en detriment de la televisió, que ja gairebé no miro”, diu Girbau.

Tots quatre conserven un record feliç de la infància, en plena dècada dels 80. De quan la vida corria a un altre ritme. “La recordo com una etapa molt lenta, amb uns estius molt llargs. La vida no es dispara fins a partir de la universitat”, assegura De Planell, convençut que, en general, “érem una canalla més innocent que la d’ara”. Una canalla que, potser, “sabíem disfrutar de les coses senzilles; no necessitàvem que els nostres pares ens compressin l’últim model de res. Anant a jugar amb els amics amb els jocs més simples podíem ser feliços”. També se sentien menys sobreprotegits. “Fèiem coses tan simples com anar sols a l’escola, al parc o a comprar, que ara els nens no fan”, adverteix Sala. “Jo abans m’havia fotut de cap i m’havia pelat els genolls i mala sort; ara estem tot el dia pendent d’ells, vigila que no caiguin...”, corrobora Girbau. “Potser vam ser una generació que, tot i tenir autonomia, estava com molt

encarrilada; els patrons familiars encara van ser com molt estables i ens han marcat molt. Ens ha semblat que érem molt independents a l’hora de prendre decisions però en realitat portaves sempre una motxilla que, d’alguna manera, et feia anar cap a un sentit o cap a un altre.

“Quan vam comprar el primer mòbil, a primer de carrera, no podíem imaginar que allò seria tan transcendent”

tot i pensar que vivíem en plena llibertat. Ens hi vam educar una mica, en això de ser uns adults preocupats”, reflexiona Euras.

Tots quatre van viure l’accés a la universitat com una etapa de canvi, de trasbals, “tant pel que venia a sobre, com per aquella sensació que t’havies de començar a espavilar; el món va començar a canviar molt a partir d’aquella època”, entén De Planell. I amb el tombant de segle, la irrupció a la vida laboral. “El jovent d’ara té més opcions i un ventall més ampli perquè han sortit moltes noves professions. En la nostra època tot era més bàsic”, defensa De Planell. “També hi ha molta més pressió i competitivitat”, matisa Euras. “I més precarietat. No crec que ho tinguin més fàcil”, coincideix Sala. “Ara és com que han de demostrar molt per encaixar en un lloc; tothom espera molt d’ells”, insisteix Euras.

Avui molts joves opten per

completar els estudis o, directament, buscar oportunitats laborals a l’estranger. També això ha canviat respecte del moment que els va tocar decidir-ho. “Jo sempre vaig pensar que em volia quedar a Osona. Ho vaig tenir molt clar. Hi havia companys que feien l’aposta per marxar a Barcelona

“Estem a la millor edat. Ja tens una experiència, veus una mica de què va la vida i el cos encara t’acompanya”

i a mi em feia pànic. Pensava, però què esteu fent, amb el bé bé que s’està aquí.” L’opció majoritària, en tot cas, era plantar-se a Barcelona, “no com ara que volen anar a la Xina, Nova York o el Japó”. Alguns d’ells, com Euras, ho van experimentar amb un Erasmus, “però no com un plantejament de quedar-t’hi”. En aquest sentit, “sempre et queda allò de dir què hagués passat si...”.

A mig camí entre les dues suposades crisis vitals, la dels 40 i la dels 50, s’hi troben còmodes amb els 45. “Potser perquè és l’època en què estem, però jo em faig el plantejament que és la millor edat de la vida. Per què? Perquè ja hi ha una experiència, coses que ja no et venen de nou, veus una mica de què va la vida, i encara et trobes físicament bé i el cos t’acompanya”, reflexiona Girbau. “Potser fa més respecte pensar en els 50. Jo ara mateix em sento jove, no em veig gran”, diu De Planell. Com a molt, “em passa

que en coses que abans deies d’això fa cinc o deu anys, ara ja has de posar-ne 20 o 25”, constata Sala. Ben mirat, els moments de crisis o de replantejaments vitals potser depenen “de les expectatives que t’has creat, de si estàs o no estàs en un punt on volies arribar. Però això et pot passar als 30, als 40, als 50”, adverteix Euras. Si tornessin a tenir 20 anys no esmenarien les pàgines que ja han escrit. “Les coses que hem fet bé, ja han servit; i en les que ens hem equivocat, també han servit per aprendre’n. Tot va sumant”, interpreta Girbau. “Tot són experiències i aprenentatges”, el secunda Sala.

Tots quatre asseguren que han estat i continuen sent lectors d’EL 9 NOU. Malgrat que ara els toca viure en un món global, no han perdut l’interès per la informació de caràcter més local. “EL 9 NOU ha estat el punt de connexió amb el que passa al costat de casa. Ningú més t’informarà de segons què”, assegura De Planell. “Per exemple pels temes de política local has de llegir EL 9 NOU”, diu Sala. Alguns han optat pel format digital, “però no és el mateix”, interpreta Girbau. “Potser això és un punt de romanticisme que ens ha quedat als de la nostra generació. Potser un jove d’ara ja no ho tindrà, això, i no et sabria dir què és, però si jo entro en un bar, aniré a buscar EL 9 NOU i faré el cafè tot fullejant-ne les pàgines.”

Miquel Erra

**ENHORABONA PER
45 ANYS D’INFORMACIÓ,
PROXIMITAT I COMPROMÍS
AMB LA COMARCA**

AJUNTAMENT
DE TORELLÓ

torello.cat

Domini nacionalista, ara independentista

Jordi Molet Cateura

Periodista

El president Tarradellas havia tornat de l'exili feia un any i mig i havia constituït un govern de concentració amb l'objectiu de redactar un Estatut per Catalunya. EL 9 NOU era en blanc i negre i acabava de celebrar el seu primer aniversari, desmentint els qui pronosticaven el fracàs d'aquella aventura periodística. Els darrers ajuntaments del franquisme esgotaven el mandat i estaven a punt de deixar pas als nous consistoris. La Transició havia agafat velocitat de creuer i l'antic règim era substituït pels polítics de la democràcia.

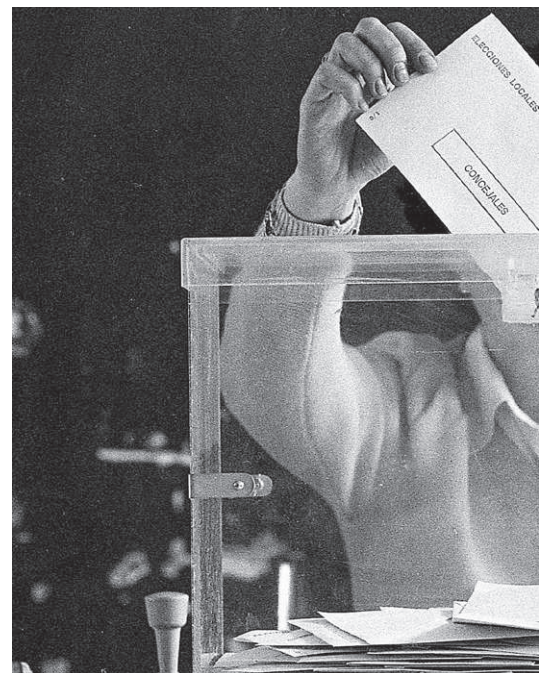
En les primeres eleccions municipals de 1979 ja es va començar a insinuar la força dels partits nacionalistes, que en posteriors eleccions seria aclaparadora tant a Osona com al Ripollès, tret de comptades excepcions. A Vic va guanyar CiU, partit que liderava Ramon Montanyà, però va empatar a regidors amb l'Entesa, un grup format per forces d'esquerres. A Manlleu el Grup Nacionalista de Centre-Esquerra va obtenir majoria absoluta, amb Joan Usart al capdavant. I a Torelló la victòria va ser per a CiU i l'alcaldia, per al seu cap de llista, Vicenç Pujol.

Capítol a part mereix la victòria del PSC a Ripoll, amb un

Pere Jordi Piella que va marcar tota una època i que va formar part d'aquella plèiade d'alcaldes, juntament amb Joaquim Nadal, de Girona, o Antoni Farrés, de Sabadell, que eren elegits amb independència de les sigles del seu partit.

El març de 1980 Jordi Pujol va guanyar les eleccions al Parlament de Catalunya, contra tot pronòstic. Tots els sondejos indicaven la victòria dels partits d'esquerres i es donava per fet que Joan Reventós, del PSC, seria el successor de Josep Tarradellas, però no va ser així. A partir d'aquell moment va començar la llarga trajectòria del president Pujol al front de la Generalitat i del país, i Osona i el Ripollès es van convertir en uns dels seus feus més importants.

El pujolisme va marcar la política de molts municipis de les dues comarques, amb victòries incontestables a Vic, Manlleu i Torelló. Alcaldes com Ramon Montanyà, Joan Usart o Josep Solà van sintonitzar amb l'esperit que CiU intentava escampar a tot el país. Ramon Montanyà, després de la seva segona victòria, va anunciar que Vic es convertia en "la capital de la Catalunya catalana". Ho va dir en l'eufòria d'una nit electoral electrificant i segurament sense meditar gaire l'abast de les

seves paraules, però amb aquella frase definia prou bé la identificació que molts feien de CiU amb Catalunya.

Vic ha estat feu, primer, del nacionalisme i, ara, de l'independentisme. Les apostes que s'han fet des dels partits d'esquerres per aconseguir l'alcaldia no han fructificat. Queda per a la història l'intent de Socialisme i Progrés, que agrupava bona part dels partits d'esquerres i que va encapçalar l'empresari vigatà i membre del PSC Miquel Codina, que, tot i aconseguir bons resultats, no va poder superar CiU.

Les majories absolutes de Pere Girbau no es van mantenir en els governs de Jacint Codina –que era a l'Ajuntament des de 1979 i que va ser alcalde durant 12 anys– i Josep Maria Vila d'Abadal i no va ser fins al seu segon man-

AJUNTAMENT DE RODA DE TER

Per molts anys a EL 9 NOU per aquests 45 anys d'informació. Moltes gràcies pel vostre compromís amb l'actualitat.

PER MOLTS ANYS MÉS!

JORDI PUIG

Una urna i un votant a les eleccions municipals de 1979, a Vic

dat que Anna Erra va recuperar-la amb JxCat. En canvi, Joaquim Vivas va arrasar a Manlleu amb la candidatura de CiU a les eleccions de 1999, substituint el tripartit d'esquerres liderat pel socialista Ramon Sitjà.

Amb el canvi de segle, el PSC va començar a tenir bons resultats a Centelles, on Miquel Arisa va encadenar diverses majories absolutes, i Miquel Franch va aconseguir l'alcaldia de Torelló. Sergi Vilamala va ser elegit alcalde de les Masies de Voltregà i va governar durant quatre mandats a partir de 2003, mentre que el seu germà, Xevi Vilamala, ho va fer durant 10 anys a Sant Hipòlit de Voltregà. També cal anotar que en aquells anys van aparèixer en la política local Jordi Fàbrega, a Sant Pere de Torelló; Teresa Jordà, a Ripoll, i Josep Picó, a Tona, amb Tona Futur. El 2007 Josep Salom va recuperar l'alcaldia tonenca per CiU i la CUP va obtenir dos escons a Vic.

El 2015 ERC es va convertir en

la segona força política a Osona i a partir de 2019 disputa l'hegemonia municipal a JxCat.

Plataforma per Catalunya (PxC), de Josep Anglada, va irrompre amb força a Osona el 2007, convertint-se en la segona força a l'Ajuntament de Vic i obtenint regidors a diversos

El pujolisme va marcar la política de molts municipis d'Osona i el Ripollès

municipis. Amb una política clarament xenòfoba, racista i populista, coincidint amb els plantejaments de l'extrema dreta europea, Anglada va aconseguir el 2011 millorar els resultats anteriors i sumar un regidor més, cinc en total, mentre que CiU de Vila d'Abadal es quedava amb els vuit que havia tingut a les eleccions anteriors. Però Anglada va

ser expulsat del seu partit i posteriorment inhabilitat i allà va començar el declivi de l'extrema dreta a l'Ajuntament de Vic. Ara ha tornat a la política municipal amb Som Identitaris, obtenint dos escons. Les darreres eleccions van confirmar l'hegemonia dels partits independentistes, però la sorpresa es va produir a Ripoll amb la victòria d'Aliança Catalana, de Sílvia Orriols, un partit independentista d'extrema dreta que fa un discurs antiimmigratori, que va posar fi als mandats de CiU/JxCat que havia protagonitzat Jordi Munell.

EL 9 NOU és en color, han passat 45 anys d'aquella aventura periodística de la qual alguns aventuraven el fracàs. Els consistoris que van agafar el relleu als ajuntaments franquistes han fet la seva feina i han transformat els nostres municipis. Però com s'insinuava a les eleccions de 1979 el nacionalisme, ara l'independentisme, continua amb fortaleza als ajuntaments d'Osona i el Ripollès.

45 ANYS

EL 9 NOU

Moltes Felicitats!

45 anys de periodisme de qualitat i proximitat.

escorxador frigorífic d'osona

A Esfosa, apostem per la inclusió laboral, sabem que és el camí cap a un futur més just i pròsper.

El nostre compromís és treballar per esdevenir una empresa saludable, per cuidar i valorar el benestar de tots els nostres col·laboradors.

La diversitat no només enriqueix els equips de treball, sinó que també crea oportunitats per a la innovació i el creixement empresarial.

Certificats:

El sistema de salut a Osona

Marina Geli

Directora general
Facultat de
Medicina de la UVic
i coordinadora del
Centre d'Estudis
Sanitaris i Socials

Osona disposa dels elements per esdevenir model en l'atenció integrada social i sanitària, per ser referència en un territori més enllà de la comarca.

El creixement de la població de la comarca d'Osona és constant. Als anys cinquanta era de 60.000 habitants; als anys vuitanta, de 120.000, i actualment, de 160.000 (166.000 amb el Lluçanès). L'envelliment de la població, l'increment continuat de la població nascuda a l'estranger i la dispersió geogràfica són els elements de més impacte en el sistema sanitari. El nombre de persones nascudes a l'estranger és superior a la mitjana de Catalunya (entorn del 16%) i especialment a Vic i Manlleu, que supera el 25%. L'atur és inferior a la mitjana catalana però en renda familiar disponible mitjana està per sota. El Consorci Hospitalari de Vic (Osona i Lluçanès) és avui també institució sanitària de suport al Ripollès i, per tant, la població referencial és de més de 200.000 habitants. En alguns àmbits amb la Garrotxa i la població referencial a planificar seria de 260.000 habitants.

L'Hospital de la Santa Creu (segle XIV) i l'Hospital de Manlleu (segle XVI) atenien malalts i

desvalguts amb el suport de diferents ordes de religioses. Amb la revolució industrial i durant els inicis del segle XX els gremis i sectors econòmics comencen a crear mutualitats. La Mutualitat de l'Aliança era referència a la comarca i el 1933 construeix la Clínica de Vic. La Mancomunitat de Catalunya i l'efímera República inicien les reformes sanitàries. El franquisme crea el "Seguro Obligatorio", però el que permet les grans reformes sanitàries és la recuperació de la Generalitat (1977) i dels ajuntaments democràtics (1979).

L'evolució del sistema sanitari d'Osona ha anat molt vinculat a l'evolució acadèmica dels professionals sanitaris. L'any 1974 el lideratge del Col·legi de Metges d'Osona crea l'Escola Femenina d'Ajudants Tècnics Sanitaris a Osona. L'any 1978 es crea el Centre Mèdic Psicopedagògic d'Osona, avui Osonament. L'any 1985 es constitueix la Fundació Universitària Balmes. L'any 1986 Vic lidera el primer consorci sanitari de Catalunya, el Consorci Hospitalari de Vic (CHV), amb una aliança entre la Generalitat, l'Ajuntament de Vic i l'Hospital de la Santa Creu. L'Hospital de la Santa Creu i Manlleu esdevenen pioners en l'atenció sociosanità-

ria i de cures. L'Hospital de Vic esdevé l'hospital públic d'aguts.

La reforma de l'atenció primària i comunitària i la creació l'any 1996 del model d'autogestió de professionals de l'Àrea Bàsica de Vic Sud (posteriorment Centelles) marquen el camí d'una atenció comunitària que ha permès atendre els grans canvis poblacionals de la comarca. El CHV assumeix el 2009 la gestió de l'Hospital de Manlleu i de la Clínica Aliança després de la seva fallida

AVSA
Aigües Vic

C/ de la Riera, 6
08500 Vic (Bcn)
T 93 885 25 00

avsa@aiguesvic.com
www.aiguesvic.com

Moltes felicitats a **El 9 Nou** pel seu 45è aniversari!

Des d'Aigües Vic agraïm a tot l'equip d'**El 9 Nou** aquests 45 anys d'informació rigorosa, formal i de proximitat.

Per molts més!

Sanitaris treballant a l'UCI de l'Hospital Universitari de Vic en plena pandèmia de la covid 19, el novembre de 2020. Aprendre de les lliçons d'un moment crític és un dels reptes pendents

(Consultori Bayés assumeix la part privada). El 2022 s'unifica la gestió entre CHV i l'Hospital de Santa Creu per enfortir la integració social i sanitària.

La creació de la Universitat de Vic l'any 1997 ha esdevingut el millor aliat del sistema sanitari. L'any 2013 l'Hospital de Vic i l'Hospital de la Santa Creu esdevenen universitaris. L'acord federatiu del 2014, entre la Federació Universitària Balmes i la Bages, crea la Universitat de Vic - Uni-

versitat Central de Catalunya que possibilita, el 2017, l'inici dels estudis de Medicina des de la Fundació d'Estudis Superiors de Salut que han suposat fins a la graduació de la primera promoció el curs passat. Aquest curs 2023-2024 al grau de Medicina s'hi sumen Odontologia i Audiologia (inèdit a Catalunya i a l'Estat espanyol).

El sistema sanitari d'Osona ha esdevingut part substantiva d'un ecosistema universitari que

amplia el perímetre territorial d'Osona a la Catalunya Central i Catalunya interior. La Facultat de Medicina ha creat una xarxa d'institucions sanitàries que atenen una població de més de mig milió d'habitants i s'ha impulsat la creació de l'Institut de Recerca i Innovació de Ciències de la Vida i la Salut de la Catalunya Central (IRIS-CC).

Quins són els reptes del sistema sanitari d'Osona de present i de futur?

En primer lloc, sumar-se a les transformacions que té plantejat el sistema de salut de Catalunya per adaptar-se als reptes locals i globals.

En segon lloc, el sistema de salut d'Osona ha de prioritzar l'acció integrada social i sanitària. Osona és territori demostratiu del model que vol implantar-se a Catalunya. El domicili, les escoles i instituts, els centres de treball, els espais de lleure, l'esport, la cultura són els aliats per a una efectiva salut comunitària més poblacional, preventiva i orientada a la cura. Aprendre de les lliçons de la covid-19 que va afectar la comarca, la Catalunya Central intensament per determinants laborals i socials.

En tercer lloc, l'Hospital Universitari de Vic ha d'esdevenir central en l'atenció d'aguts per la comarca d'Osona i Lluçanès i referent pel Ripollès i en alguns àmbits amb la Garrotxa. Les inversions i la retenció i captació de professionals esdevenen punts clau i l'aliança amb la UVic-UCCC és molt útil.

En quart lloc, la xarxa sanitària d'Osona forma part de la Regió

Sanitària de la Catalunya Central amb dues ciutats que són capitalitat sanitària, acadèmica, de recerca i innovació, Vic i Manresa. La Facultat de Medicina i l'IRIS-CC han reforçat les dues capitalitats sanitàries de la Catalunya Central i han creat nexes professionals per a docència i recerca.

En cinquè lloc, el sistema sanitari d'Osona forma part de l'aliança sanitària dels hospitals Clínic de Barcelona, de Granollers, de Mollet, de Sant Celoni i de Vic. Els professionals d'aquesta xarxa hospitalària han de tenir

Osona disposa dels elements per esdevenir model en l'atenció integrada social i sanitària

sentiment de pertinença a serveis integrats entre hospitals amb intercanvis constants.

El sistema sanitari d'Osona té per davant molts reptes que pot assumir si es consoliden les confiança institucionals, professionals i de representativitat ciutadana. La simbiosi del sistema sanitari amb la Universitat i els diferents territoris són les claus de l'èxit. El sistema de salut osonenc és part del ciment de la cohesió social, genera ocupació diversa de proximitat, activitat econòmica, innovació, atrau i reté talent i ha sigut i serà pal de paller de les transformacions en una societat complexa.

MOBLES PIRINEUS

FUSTERIA | EBENISTERIA | FUSTERIA D'ALUMINI | PVC

*Felicitats per aquests
45 anys de bona feina!*

C. INDÚSTRIA, 35 | TONA | 93 887 04 71

info@moblespirineus.com

www.moblespirineus.com

45 anys de canvis socials i territorials

Jaume Font

Geògraf i professor emèrit de la UB

El 3 de març de 1978 sortia el primer número d'EL 9 NOU, i ho feia amb una inequívoca vocació comarcal, d'acord amb el seu esperit fundacional. Tres anys després el periòdic també cobria el Ripollès, comarca amb la qual Osona comparteix vincles històrics i culturals, d'igual manera que amb el Moianès i el Lluçanès. Corrien els temps convulsos però esperançats de la Transició. El 6 de desembre d'aquell mateix any s'aprovà en referèndum la Constitució Espanyola, i un any després, el 31 de desembre de 1979, entrava en vigor l'Estatut de Catalunya redactat al Parador de Sau. EL 9 NOU jugava a casa i podia donar notícies de primera mà dels *intrínquilis* de les negociacions. És precisament en la vocació comarcal inicial –entesa en un sentit més cultural que administratiu– on rau, crec jo, la clau de volta de l'èxit que EL 9 NOU ha tingut tot al llarg d'aquests 45 anys. Hi ha també raons objectivament periodístiques com la innovació en el disseny, la veraci-

tat de la informació, la cura dels textos i una mirada plural des del punt de vista polític.

D'altra banda, EL 9 NOU s'ha sabut adaptar als canvis registrats per la societat i el territori durant aquestes dècades, tal com ho prova la constel·lació de mitjans que ha crescut al seu voltant, des de l'edició del Vallès Oriental fins a EL 9 FM, EL 9 TV i la incidència a les xarxes socials. I és precisament sobre alguns d'aquests canvis que vull reflexionar breument. Em centro en tres aspectes: la població, les comunicacions i l'organització territorial.

En primer lloc hi ha la demografia. En el cens de 1981 Osona tenia poc més de 100.000 habitants (114.761) i el Ripollès s'acostava als 30.000 (29.596), xifra que havia estat el seu màxim demogràfic. Avui (2022) Osona supera els 160.000 habitants (163.667) i el Ripollès en té 25.545, 5.000 residents menys en números rodons, declivi que explica la creació de la plataforma El Ripollès Existeix, el 2001. En el transcurs d'aquestes dèca-

des Catalunya ha passat del famós "Som 6 milions" de l'anunci de TV3 (5.949.829) als prop de vuit milions actuals (7.747.709), amb un augment del 30%.

Des d'aleshores la població osonenca ha crescut un 43%, una proporció superior a la de Catalunya, mentre que el Ripollès registra un declivi que té relació amb l'extinció de les seves indústries tradicionals, sobretot el tèxtil. A Osona la puixança dels sec-

FELICITATS A TOT L'EQUIP D'EL 9 NOU

I per molts anys de salut i benestar al periodisme de proximitat.

CONSORCI HOSPITALARI DE VIC

Fundació Hospital de la Santa Creu de Vic

SERVEIS AUXILIARS A LA SANITAT (AIE)

ALBERT LLIMOS

Vista de la C-17 des de Malla. El seu desdoblament fins a Ripoll, l'Eix Transversal, el túnel de Bracons i l'Eix del Lluçanès han completat els grans eixos viaris del territori

tors agroalimentari i dels serveis ha suplert amb èxit el paper que havia tingut la indústria tradicional. Ara bé, aquest creixement s'ha concentrat al fons de la Plana, que segueix funcionant com la comarca-ciutat definida en el Pla Estratègic Osona XXI. Una estructura urbana que té encara un notable equilibri intern. Vic, amb 47.545 habitants (2022), continua duplicant la població de Manlleu (20.883) i triplicant la

de Torelló (14.726), acompanyat d'una constel·lació de municipis que superen els 5.000 residents com Centelles, Tona, Taradell, Roda de Ter i el binomi Sant Hipòlit-Masies de Voltregà. L'orla muntanyosa que envolta la Plana, inclòs el Lluçanès, roman estancada des d'aquest punt de vista.

L'altre gran canvi demogràfic radica en la importància creixent de la població immigrada, sobre-

tot des de la primeria del segle XXI. Segons Idescat, la població estrangera resident a Catalunya l'any 2022 representava el 16,3% del total (1.271.810 persones), percentatge semblant a Osona (el 16,6%), però força més baix al Ripollès (10,4%), amb grans diferències municipals. A Vic i Manlleu aquest percentatge ultrapassa de llarg el 20% del total (el 29% i el 24%, respectivament). A Ripoll representa el 13,3% del total i s'acosta al 15% a la vall de Camprodon.

Amb l'assignatura pendent del tren, el segon canvi a remarcar radica en la millora de la xarxa viària, sobretot dels grans eixos. Des de temps immemorial la Plana ha jugat el paper de frontissa entre Barcelona i els Pirineus, i entre el llevant i el ponent català, a través dels antics camins rals que portaven a Barcelona, Manresa, Berga, Ripoll, Olot i Girona. Un cop desdoblada la C-17 fins a Ripoll i acabat l'Eix Transversal (C-25), el túnel de Barcons (C-37) i l'Eix del Lluçanès (C-62) s'han completat els grans eixos. Hi ha assignatures pendents com la millora de la xarxa secundària, el problema de les travessies urbanes amb més trànsit (Ripoll o Roda de Ter), l'obertura del túnel de la Collada de Toses o la millora del transport públic.

Finalment cal parlar, ni que sigui breument, de l'embolic de l'organització territorial. Entendre aquest galimaties requereix cursar un màster. A falta d'una llei electoral pròpia que els partits catalans han estat incapaços d'aprovar –tothom fa núme-

ros–, 45 anys després es continua votant per circumscripcions provincials i partits judicials, la qual cosa crea un embolic considerable als pobles gironins d'Osona com Vidrà, Espinelves i Viladrau. Els serveis territorials de la Generalitat, al seu torn, s'organitzen a partir de les vegueries que no sabem ben bé quines funcions fan ni quines són les seves capitals. D'altra banda, els calés destinats a donar suport als municipis els administren les diputacions provincials.

Entendre l'embolic de l'organització territorial, un galimaties, requereix cursar un màster

A resultes de l'informe Roca (2000) quatre il·lusos vam aixecar la proposta de la vegueria de l'Alt Ter, que integraria Osona i el Ripollès (i oberta a la Garrotxa), però pocs polítics van assumir aquesta proposta, ben al contrari del Penedès que ha aconseguit un cert reconeixement, encara per concretar. En resum, han estat anys convulsos en què la qüestió de l'organització territorial ha passat a un segon pla, però segur que caldrà parlar-ne d'ara endavant, amb foc nou i des de perspectives més operatives que fins ara. Per acabar, felicito EL 9 NOU per aquests 45 anys de periodisme al servei del seu *espai comunicacional* i de tot el país. Que sigui per molts anys més.

TOYOTA C-HR ELECTRIC HYBRID L'EXTRAORDINARI ES FA REFERENT

ARA AMB SISTEMA MULTIMÈDIA
TOYOTA SMART CONNECT
AMB SERVEIS CONNECTATS GRATIS

ESTRENA'L SENSE HAVER D'ESPERAR

TOYOTA CASACUBERTA | Ctra. Manlleu, 36 VIC
www.casacuberta.toyota.es | 93 886 20 22

Emissions CO₂ (g/km): 110 – 120. Consum mitjà (l/100 km): 4,9 – 5,3.
*Consulteu condicions a www.toyota.es

FINS A
15 ANYS DE
GARANTIA*
TOYOTA RELAX

Compartir la llengua

Dolors Solà

Mestra i filòloga

Fins al març de 1977 no es va poder publicar el primer número d'EL 9 NOU, ja que el franquisme havia prohibit els mitjans de comunicació independents, objectius i en català. La sortida d'EL 9 NOU va fer possible que molts ciutadans poguessin llegir en català un mitjà de comunicació d'àmbit comarcal, tot i la dificultat que experimentaven pel fet que havien estat escolaritzats en castellà.

La situació social i cultural era molt diferent de l'actual. Ja en ple franquisme, a Osona, van sorgir una sèrie d'iniciatives culturals que van esquivar la dictadura franquista i que van tenir una transcendència més enllà de la nostra comarca. L'any 1955 es va editar el primer número d'*Inquietud* (1955-1966), revista literària i artística que es feia ressò de les tendències d'avantguarda; el 1961 va sorgir la revista *Oriflamma* (1961-1977), que va tenir una gran influència en els joves de l'època; i el 1961 la revista infantil *Cavall Fort*, que va permetre llegir en català a molts nens escolaritzats en castellà; la revista de poesia *Reduccions* el 1977, i en plena dictadura, el 1944, el *Certamen Literari de Cantonigròs*; el 1945 ja s'havia constituït l'Agru-

pació d'Artistes de Vic; el 1958 es va crear el Cineclub Vic, per posar uns quants exemples. Totes aquestes activitats no només van tenir una gran incidència cultural en els joves de l'època sinó que totes elles van ser en català, per la qual cosa van contribuir a fer present la llengua en àmbits públics en un dels períodes més foscos de la nostra història recent.

Entre totes aquestes iniciatives culturals, van sorgir, també, les classes de català, com un mitjà més de recuperació cultural. A Osona, les primeres classes van començar en plena dictadura clandestinament als locals de les Congregacions Marianes, al carrer Sant Sadurní. El 1958 se'n feien a porta tancada al Temple Romà, seu del Patronat d'Estudis Osonencs, a l'empara del bisbat de Vic, que també aixoplugaria *Oriflamma*, Cineclub i *Cavall Fort*. L'any 1969 es va constituir la delegació d'Osona d'Òmnium Cultural. Una de les primeres iniciatives de l'entitat va ser l'impuls de l'ensenyament del català a totes les escoles de Vic i de molts municipis de la comarca.

Totes aquestes iniciatives van ser possibles gràcies a la responsabilitat i tenacitat d'una minoria de ciutadans que van desafiar la censura del règim i s'hi van jugar

la llibertat. Van comptar amb la complicitat d'algunes associacions i institucions de vegades a l'empara de l'Església. Ara, però, en una situació política i social diferent, la responsabilitat de la tasca d'impulsar la llengua no ha de ser individual –això seria un error– sinó que ha de ser una tasca col·lectiva, pública i privada. Aquesta tasca s'ha d'impulsar des del govern, sempre amb la responsabilitat social d'empreses, institucions i associacions i la conscienciació de cada un de nosaltres.

La lingüista i professora Carme Junyent, que va morir fa poc, insistia entre altres idees en la responsabilitat personal a l'hora de salvar el català i deia: "El català depèn de tu, perquè si tu no el parles, no el parlarà ningú

TOTS ELS CAMINS
ES TROBEN A
LA SALLE MANLLEU
ESO, Batxillerat i Cicles Formatius

Gràcies El9nou per aquests 45 anys informant a les noves generacions.

#SOMÈXIT #SOMINTERNACIONALS
#SOMXARXA #SOMFLEXIBLES

lasallemanlleu.cat
93 850 60 64

La
Salle
Manlleu

JORDI PUIG

Manifestació multitudinària a Vic, el 30 de juny de 2001, convocada per la Coordinadora d'Associacions per la Llengua (CAL) i la plataforma Ràdio Vic en Català

més”. No és que en aquest article vulgui defugir de les responsabilitats governamentals ni de les empreses i institucions, sinó fer una reflexió sobre un fenomen que és força habitual: el canvi de llengua. Quan percebem que una persona no ha nascut a Catalunya, ens hi adrecem en castellà i sovint ni ens n'adonem, ni tan sols en som conscients. Algú pot pensar que és per educació o perquè l'altra persona no entén el català, de manera que la privem de l'oportunitat de parlar, de perfeccionar, de sentir i de compartir el català. La llengua i la cultura són per compartir. Compartint la llengua aconseguim que el benefici sigui individual i alhora col·lectiu, de manera que tothom i el país hi sortirem guanyant. Parlar llengües és una riquesa i ha de ser normal parlar la llengua del país on vius encara que no hi hagi nascut. La llengua, a més de comunicació, és també identificació. En una ciutat on es parlen multituds de llengües el català

ha d'esdevenir la llengua comuna i d'ús normal.

Hi ha activitats que ajuden a compartir la llengua. Una d'elles és el Voluntariat Lingüístic, que consisteix que una persona que parla català es trobi un cop per setmana per conversar amb una altra que l'està aprenent. Aquest

La responsabilitat d'impulsar la llengua no ha de ser individual sinó col·lectiva, pública i privada

projecte relativament fàcil i senzill es proposa, d'una banda, fer de la llengua catalana, la llengua de comunicació, la llengua d'ús vehicular i, de l'altra, assolir un interreconeixement entre els dos participants. La idea bàsica que inspira aquest projecte és que els aprenents adquireixin fluïdesa lingüística i que els catalanopar-

lants adquireixin consciència de la importància de mantenir l'ús social de la llengua i actuïn amb conseqüència. L'esforç d'aprendre una llengua i de fer-la servir no ha de recaure només en les persones que han vingut a viure a la nostra ciutat, sinó que és una tasca col·lectiva que demana la complicitat del conjunt de la societat. Durant el franquisme van ser les iniciatives individuals que amb el suport d'entitats i associacions van impulsar una sèrie d'accions que van contribuir a promoure l'ús i el coneixement de la llengua. Avui el govern i les institucions han de promoure projectes i programes d'impuls de la llengua adequats a la realitat present, però perquè siguin reeixits necessiten el suport actiu de tots nosaltres.

I per acabar, és de justícia felicitar EL 9 NOU pel 45è aniversari i per haver contribuït d'una manera tan eficaç i natural a compartir la nostra llengua. Per molts anys!

Fussimanya
· L'ART DE MENJAR BÉ ·
des de 1971

Des de Fussimanya volem felicitar el 9 Nou per aquests 45 anys d'actualitat, informació i difusió al nostre territori!

#periodismedeproximitat #45anys9Nou

fussimanya.cat

fussimanya_

Evolució del model econòmic d'Osona

Quan pensem en el model econòmic d'Osona dels darrers 45 anys, probablement la majoria de persones de la comarca fariem uns destacats similars com a resultat de l'observació i del coneixement compartit per les diferents generacions. Venim d'un pasat basat en el sector primari, que dona a la comarca un caràcter rural, però també d'una industrialització fortament vinculada al sector tèxtil, situada especialment al llarg del riu Ter, i també al Lluçanès, una indústria que va anar promovent el desenvolupament d'unes activitats auxiliars formades per petits tallers. Aquest era l'escenari dels anys 80 i principis dels 90, quan va arribar la crisi del tèxtil.

I més enllà de la caracterització del teixit productiu d'aquells anys, probablement també ens posaríem d'acord en el canvi social esdevingut a Osona durant les darreres dècades. Des de finals del segle XIX, el creixement relatiu de la població osonenca havia estat inferior a la mitjana catalana, però a partir de principis dels anys 80 aquesta tendència històrica es va invertir. L'any 1981 residien a la comarca 115.000 persones, però en quaranta anys i escaig la població s'ha incre-

mentat un 44%, segons les xifres oficials del 2022 (165.229 habitants).

Ara bé, la transformació socio-demogràfica no s'explica només per aquest creixement de la població que resideix a Osona. En aquests anys hi ha dues dinàmiques demogràfiques que destaquen: l'envelliment de la població i l'arribada de persones des de països de renda baixa o mitjana (segons la classificació del Banc Mundial). A principis dels 80 a la comarca hi havia 49 persones de més de 65 anys per cada 100 joves menors de 15 anys; avui dia n'hi ha 116. Aquest és un canvi important, molt visual quan observem un gràfic de la piràmide de població d'Osona que seguint la tendència dels països occidentals ha deixat de tenir forma piramidal. Com també és important l'impacte sociodemogràfic que ha tingut la immigració de països de renda baixa o mitjana, en aquest cas sobretot a partir dels 2000, quan només en els primers deu anys del segle XXI la població estrangera a Osona va créixer en 18.000 persones.

Actualment, a Osona viuen prop de 28.000 persones de nacionalitat estrangera, la taxa d'estrangeria ha passat del 3,9% l'any 1981 al 16,6% actual. Més

endavant veurem algunes de les causes d'aquest increment, però tornem a situar-nos en aquella comarca de principis dels 90, quan va esclatar la crisi del tèxtil. L'any 1991 la indústria osonenca aportava el 45,1% al VAB (valor afegit brut) comarcal, per damunt del sector serveis (42,7%). Des d'aleshores, la terciarització de l'economia catalana ha anat en detriment de la resta de sectors, especialment de la indústria, però també afectant de manera important el sector primari, que ja era un sector fràgil en aquell moment. Tot i això, Osona segueix tenint un sector industrial important (37,3% del VAB) que la situa al centre del cinturó industrial de les comar-

Sandra Álamo i Núria Macià

Responsable de l'Observatori Socioeconòmic d'Osona i directora executiva de Creació

45 anys fent camí junts. Gràcies!

ST M Col·legi Sant Miquel dels Sants la meva escola

Jaume I, 11. Vic / T. 93 886 12 44 / santmiquel dels sants.cat

ALBERT LLIMOS

ques de la Catalunya interior.

Només que les especialitzacions industrials han anat canviant durant aquestes quatre dècades. Malgrat que no disposem de totes les dades, les sèries històriques amb dades d'afiliacions i mercat de treball que tenim no van més enllà dels 90. Hem pogut fer un recull d'aquestes i complementar-ho amb informació qualitativa i alguns documents de referència com el Pla d'Innovació d'Osona (2007).

Des del 1996 el nombre de treballadors assalariats a les empreses d'Osona s'ha incrementat un 83,4%, passant dels 33.093 als 60.682 assalariats actuals. En aquests anys els períodes de creixement han estat irregulars; per exemple, el període amb més increment de llocs de treball a les empreses va ser entre el 1996 i el 2000 (21%), seguit del període comprès entre el 2016 i el 2020 (19%). I sembla que aquest creixement s'està mantenint des del 2020, tot i la pandèmia, atès que actualment els llocs de treball a Osona se situen en màxims històrics (61.173 assalariats).

Però com dèiem a l'inici, en les darreres quatre dècades el teixit productiu osonenc ha patit canvis d'alt impacte, laboral i de retruc social, que han anat modificant l'hegemonia de les especialitzacions productives. Als anys 80 l'agricultura i la ramaderia segui-

Una imatge d'un dels polígons industrials de la ciutat de Vic.

en un model més artesà, atomitzat i local, format per un conjunt de petites granges familiars. La indústria alimentària estava molt arrelada al territori, vinculada a aquesta xarxa agroramadera comarcal. El sector industrial era com ara un sector predominant, però encapçalat per la indústria tèxtil i la confecció, la indústria de la pell i el cuir, i la fusta. També una agroindústria rellevant, però molt diferent de l'actual, tant en volum com en model.

Situem-nos a mitjans dels anys 90. La indústria tèxtil, amb 112 empreses i 3.871 llocs de treball assalariats, que ja havia iniciat el seu declivi, tenint en compte que a finals dels anys 80 aquesta indústria ocupava 8.000 persones. En aquella indústria, juntament amb la indústria de la confecció i la pelleria, amb 1.274 llocs de treball més, hi treballaven moltes dones, un col·lectiu fortament damnificat per aquella crisi. Quan les fàbriques tèxtils van tancar, gran part de les dones que hi treballaven i que ho havien fet durant la major part de la seva vida laboral es van quedar a casa. Aquest va ser un impacte important, moltes de les dones que treballaven a les fàbriques van sortir del mer-

cat laboral. Paral·lelament a les fàbriques tèxtils, s'havien constituït un seguit de petits tallers que desenvolupaven activitats auxiliars a aquella indústria. Amb la caiguda del tèxtil aquells petits tallers van derivar en especialitzacions del sector metall mecànic, que anys després va acabar esdevenint el segon sector industrial més rellevant de la comarca. Un part important d'aquest sector, que abans fabricava peces i maquinària per a la indústria tèxtil, ha acabat produint i donant servei al sector de l'agroindústria, i una altra part ha evolucionat cap al clúster de l'embotició ubicat al sector de la Vall del Ges, molt especialitzat en la fabricació de taps per a la indústria del perfum i la cosmètica i que exporten gran part del seu producte. Per últim, cal destacar que en l'actualitat hi ha a la comarca un conjunt de fabricants de béns d'equip amb important projecció internacional.

També, a finals dels 90, el sector de la construcció destaca pel seu gran creixement, que s'allarga fins a la crisi del 2008, i que conjuntament amb el sector de l'agroindústria van actuar d'efecte crida per a l'arribada de persones procedents de països de renda baixa o mitjana baixa per la tipologia de llocs de treball que es caracteritzaven per un nivell formatiu baix. Aquest sector, com indiquen les dades, es va veure molt afectat per la crisi de la bombolla immobiliària que es va allargar fins al 2013 i els treballadors expulsats van anar a parar majoritàriament a l'agroindústria, que ja estava en una fase d'important creixement.

La indústria alimentària tradicional d'Osona va iniciar a finals dels 90 un canvi de model que s'ha anat estenent fins a l'actualitat. El model ideat als anys 70 i 80 pel gegant lleidatà Vall Companys es basa en la integració de totes les fases del procés productiu. Vall Companys inicia l'expansió geogràfica i arriba a Osona comprant Gepesa, una fàbrica de pinsos de Vic, culminant amb la compra de l'escorxadador Patel l'any 2000. El canvi de model es va expandir pel territori com una taca d'oli. Grans grups empresarials forans van adquirir a poc a poc granges i empreses del sector

alimentari comarcal. Actualment, quatre hòldings es reparteixen el sector agroindustrial osonenc: Casa Tarradellas, Vall Companys, Grupo Jorge i Costa Food. Només un d'aquests grans grups empresarials és d'Osona.

L'agroindústria és l'activitat econòmica més important en facturació i en ocupació a Osona, però ha derivat en un model que té serioses externalitats negatives. D'una banda, les dejeccions ramaderes per l'augment desmesurat de la cabana porcina i el seu tractament, que no està ben resolt i que ha contaminat la majoria de fonts i aqüífers de la comarca. Per altra banda, la incidència en el mercat de treball i la

S'observa una concentració de la facturació en les empreses més grans

formació dels treballadors, que poden accedir a llocs de treball poc qualificats, sense necessitats formatives d'una indústria basada en la intensitat del treball i no en la intensitat de coneixement. Aquest fet s'agreuja si tenim en compte que l'agroindústria a Osona ocupa de manera directa el 47% dels llocs de treball a la indústria osonenca (10.335 assalariats), més tots aquells treballadors que treballen per a sectors auxiliars de la cadena de valor agroalimentària.

Cal destacar que hi ha sectors que han perdut protagonisme. Per contra, altres que no existien, com per exemple sectors vinculats a la tecnologia, són sectors emergents amb ocupacions qualificades. També en aquests anys el pes del sector públic ha crescut significativament, passant de 978 treballadors l'any 1996 a 3.157 el 2023. Per acabar, cal remarcar que tot i que el teixit es caracteritza pel domini de les microempreses, s'observa en els darrers 20 anys una concentració de la facturació comarcal en les empreses més grans; mentre que el 2003 les top 20 acumulaven el 30% de la facturació comarcal, el 2020 representaven pràcticament el 54% de la facturació de la comarca.

Es busquen empreses netament positives

Bet Font i Pere Pous

Biòloga i assessora en sostenibilitat d'Anthesis Lavola i president d'Anthesis Lavola

Arribant al quart de segle del segle XXI, la humanitat ens estem enfrontant a grans reptes que condicionen i condicionaran la vida de moltes persones i també dels éssers vius amb els quals convivim a la Terra.

Veient com està el pati, ja parlem de quatre emergències: la climàtica, la de la biodiversitat, la de l'aigua i la social, a les quals hi podem afegir una altra crisi que pot esclatar en qualsevol moment: l'esgotament de recursos. I hi ha un consens molt generalitzat que l'única manera de fer-hi front és amb la corresponsabilitat de governs, d'activitats econòmiques de tots els sectors, d'associacions i organitzacions no governamentals, i de la ciutadania.

Tothom té la possibilitat de plantejar-se què fer per evitar mals majors. En aquest sentit, hi va com anell al dit el concep-

te "*net positive*" (Paul Polman, Andrew Winston. Profit editorial (2022)) desenvolupat per Paul Polman (exdirector general d'Unilever), que ve a dir que cadascú s'ha de fer responsable dels seus impactes i ha de buscar la manera d'evitar-los i aconseguir la restauració i la reparació. I també diu que això és viable; que la sostenibilitat no està renyida amb els beneficis empresarials, al contrari (diversos estudis ho avalen); i que la solució la tenim aquí perquè tenim a l'abast tecnologia, coneixement i diners (malauradament, mal repartits) per fer-ho possible. Tot depèn del nostre cervell per activar-ho. La situació és tan excepcional que mereix reaccions excepcionals des de tot arreu. Si bé els efectes de les emergències que hem dit estan sent molt més devastadors en altres punts del món, també a Osona en patim i en patirem les conseqüències, i també des

d'Osona en som responsables en part.

L'escalfament global generat per l'increment d'emissions de CO₂ està generant onades de calor, ciclons i huracans on no n'hi havia hagut mai, tempestes torrencials i violentes que causen inundacions devastadores i mortals, desglaç dels pols i previsible augment del nivell del mar.

Relacionat amb aquest canvi climàtic, el règim de pluges tam-

**DAVANT DE QUALSEVOL DUBTE O PROBLEMA
CONSULTA SEMPRE A UN ADVOCAT.
HI SORTIRÀS GUANYANT.**

Enhorabona a El 9 Nou pel seu 45è aniversari.

**IL·LUSTRE
COL·LEGI
D'ADVOCATS
DE VIC**

Pl. Miquel de Clariana 2
08500 Vic
T. 93 889 33 43
icavic@icavic.cat
www.icavic.cat

ALBERT LLIMOS

Una imatge puntual de camps de conreu de la Plana de Vic, que compta amb unes característiques climàtiques pròpies

bé s'ha alterat, i ens enfrontem a sequeres que ens fan patir per l'abastament d'aigua a la població, per la viabilitat dels conreus i els ramats, i que acabaran transformant els ecosistemes. I per si la manca d'aigua no fos poc, la contaminació d'aqüífers, rius i mars no s'atura. Les inversions multimilionàries en infraestructures podran donar resposta al fet que les societats riques disposin d'aigua de boca,

però difícilment arribaran a tot-hom, ni salvaran la vegetació i la fauna afectades per la manca d'aigua, ni evitaran els incendis de fins a sisena generació.

El foc és només una de les amenaces que planen sobre la natura. L'espècie humana fa anys que està causant pèrdua de biodiversitat i desequilibris als ecosistemes. Els científics alerten que podem estar davant la sisena extinció massiva d'espècies, que

comporta (més enllà de la desaparició en si mateixa) pèrdua de serveis ecològics, com poden ser la pol·linització, el control de plagues, el potencial farmacològic o la purificació d'aigües i filtratge de contaminació. I si no canvien les coses, també alguns materials s'extingiran, s'esgotaran. Estem fent un consum tan exagerat de recursos que aquest 2023 l'Earth Overshoot Day va ser el 2 d'agost. O sigui, en set mesos i dos dies la humanitat ja havia consumit tot el que pot regenerar el planeta en un any.

Aquestes problemàtiques de caire ambiental, a les quals s'hi sumen conflictes amb rerefons polític-ideològic, religiós o econòmic (incloent guerres devastadores), provoquen milers de morts i injustícies socials, en forma de pandèmies, migracions forçades, explotació infantil (en mines i fàbriques), entre d'altres.

Amb aquest panorama, conscients d'una banda que ja anem tard i que com més triguem més difícil ho tindrem, i per l'altra banda esperançats pel fet que tenim solucions al nostre abast, no seria bo dedicar tots els esforços possibles per intentar posar-hi remei?

Comença a haver-hi legislació que exigeix a les empreses alguns avenços en sostenibilitat. Però res no impedeix anar més enllà dels mínims establerts. I fer-ho seria beneficiós tant per al conjunt de la societat com per a un mateix (entenen per "un mateix" la persona individual o l'empresa que ho impulsa). En aquest context, podria Osona plantejar-se ser "netament positiva"? Per acon-

seguir-ho caldria una confabulació a tots nivells, amb visió de futur. Es tractaria d'orientar tota l'activitat, tant en l'àmbit institucional com empresarial, cap a l'objectiu de reduir l'impacte negatiu (quant a emissions, però també contaminació, degradació de la natura, malbaratament de recursos, etc.) i restaurar el que està malmès. Seria un gran revulsiu per a la comarca.

Caldria una confabulació a tots nivells, amb visió de futur. Seria un gran revulsiu per a la comarca

Algunes línies d'actuació podrien ser: processos industrials més circulars i menys contaminants, producció i subministrament d'energia renovable, agricultura regenerativa, ramaderia extensiva, mobilitat sostenible i intel·ligent, renovació d'edificis, consum d'aliments sans i de proximitat, i preservació i restabliment dels ecosistemes i la biodiversitat. Tot això sense oblidar els drets i els serveis essencials per les persones.

Són reptes que l'ideal seria que fossin col·lectius i en xarxa, però encara que *només* se'ls plantejessin empreses pel seu compte ja hi tindríem molt de guanyat; empreses que volguessin deixar una aportació neta-ment positiva a la societat. Com més, millor!

Llarga vida a EL 9 NOU!

GIRBAU

CREANT UN IMPACTE POSITIU EN LES PERSONES I EL PLANETA

GIRBAU.COM

Temps de canvis a la cuina

Pep Palau

Gastrònom, fundador i codirector del Fòrum Gastronòmic

Com que aquí no hi cabrien tots els canvis i novetats que s'han produït en les darreres dues dècades en el món de la cuina, em quedaré amb algunes idees que són troncats en un arbre d'arrels profundes i branques disperses com ho és el de l'alimentació. Resumeixen canvis significatius apareguts en els darrers temps, a la vegada que comparteixen un potencial de transformació del món a través de la cuina.

La primera és la renovada importància que ha adquirit la cuina de cada dia. En aquest sentit es postula Maria Nicolau quan afirma que "la cuina és l'arma més poderosa, útil i revolucionària que tenim tots i cadascun de nosaltres a l'abast per fer realitat ara i aquí el món que volem". La cuinera, tant a través del seu *best-seller* *Cuina! O barbàrie!* com dels seus articles, intervencions i entrevistes, reivindica sense embuts la cuina de cada dia i el fet de tornar a cuinar a casa. Ho fa desmuntant la gran fal·làcia contemporània de la manca de temps per cuinar, demostrant que no és tant qüestió de temps com de prioritats, i en comptes de deixar-se pescar per l'ham de la indústria que ens atipa d'ali-

ments ultraprocessats el que cal és posar-hi ganes, comprar bé i bo, i recuperar el rebost i la nevera com a base de tots els plats. Vivim en la paradoxa de tenir les cuines tecnològicament més equipades de la història, mentre omplim el plat d'aliments precuinats amb l'excusa de la falta de temps. Desentendre's de la cuina és desatendre la nostra alimentació i la dels que conviuen amb nosaltres, és abandonar la decisió sobre el que mengem i rendir-nos a la gran indústria.

Michael Pollan va escriure un llibre titulat *Mengi només aliments preparats per humans*, en què destacava la importància del temps que dediquem a l'alimentació. Com més aliments industrials mengem, escrivia, més qualitat, sabers i sabors perdem. Un estudi de Robert Waldinger, d'altra banda, conclou que les persones amb millors vincles amb la família, els amics o la comunitat són més felices i viuen més anys, recalçant la importància que té que algú et prepari el menjar i de com d'important n'és l'agraïment cap a qui cuina.

En paral·lel, tot sigui dit, creix sense parar arreu del món un moviment de presa de consciència sobre l'origen dels aliments que comprem i de com han estat

cultivats, criats o produïts. La pràctica quotidiana d'una alimentació sostenible suposa un canvi cultural de calat profund que avança imparablement. Comprar bo i sa, i pagar-ne el preu just, ja forma part de l'elecció de compra d'un segment de la població que va creixent. Cada vegada són més els restaurants que se'n fan ressò, reflectint-ho a les seves cartes, citant l'origen dels aliments que utilitzen, anomenant els productors que hi ha al darrere destacant-ne, en ocasions, les bones pràctiques agroecològiques, tanquen el cercle. L'aparició arreu –a Osona, sense anar més lluny– d'una nova fornada de pagesos i petits productors que connecten amb aquest sistema de valors ha

Moltes felicitats, El 9 Nou!
45 anys d'informació, actualitat i rigorositat

MIQUEL ERRA

El col·lectiu Osona Cuina en la darrera edició del Dijous Llarder, amb el porc de protagonista però fent una clicada d'ull al sector de la verdura

estat determinant.

Aquesta idea de transformar la societat mitjançant la nostra manera de relacionar-nos amb els aliments ha entrat, doncs, amb força a la cuina professional. En aquests 25 anys transcorreguts des de l'aparició dels primers col·lectius de cuina de Catalunya –amb Osona Cuina entre els pioners– que tenien com a lema “cuina i territori” s’han produït canvis de gran abast que han trasbalsat el món de la restauració i que obliguen el restaurant actual a superar aquella fase, sortir de la zona de confort i treballar per assolir nous reptes.

La restauració avançada, la que està en sintonia amb els valors que han de fer possible una societat més justa i humanitzada, ja no es conforma a vincular la cuina al territori, comprant productes de km 0 i promocionant els productes de la terra. L’horitzó dels que creuen en el poder transformador de la cuina va molt més enllà i es demostra canviant pràctiques

enquillosades i entomant compromisos que duguin a un model de restaurant sostenible en tots els sentits. En els aspectes més funcionals com ho són l’eficiència energètica i l’optimització de recursos, que fent números es demostren fins i tot més rendibles. Però, sobretot, en els que

La restauració avançada ja no es conforma a vincular la cuina al territori i als productes de km 0

tenen a veure amb les persones i el temps, un factor intangible que ha situat molts restauradors davant d’un mirall que no coneixien.

La necessitat de conciliació de vida professional i vida personal ha obert un debat que afecta de ple el model de negoci de restau-

ració convencional, que està en crisi, obligant a replantejar-se l’ús del temps si vol ser competible, viure’n i deixar viure. Com diu la sociòloga Sara Moreno, cal “treballar cada dia una mica menys remuneradament per donar visibilitat als altres temps imprescindibles i necessaris per a la vida humana”.

Un darrer apunt que té a veure amb el que mengem. L’ordre dels ingredients ha canviat, la jerarquia s’ha capgirat. Els aliments que suposen una ingesta de proteïna animal han perdut la centralitat que tenien, mentre que augmenta l’ús de vegetals a la cuina fins a convertir-se, cada vegada més, en ingredients principals d’un plat.

Els beneficis que se’ls suposa per a la salut, sumats a la necessitat peremptòria de canvis en l’agricultura, ha portat a redescobrir les immenses possibilitats que tenen els vegetals a la cuina. La revolució verda està servida. Que vagi de gust!

DISTRIBUCIÓ I TRANSFORMACIÓ

mafesa®

METAL·LÚRGICA DE L'ACER

FERRALLA ELABORADA

FERRALLA MUNTADA A TALLER

TALL LÀSER

TALL PLASMA

TALL OXITALL

GRANALLAR

IMPRIMAR

BISELLAR

APLANAR

POLIR

MARCATGE

TALL A MIDA

TALL A BIAIX

FORADAR

PERFILS
+
TUBS

PERFILS
+
XAPES

SUKIWS

CANOVELLES
CANOVELLES@MAFESA.COM
T 938 463 176

VILAMALLA
VILAMALLA@MAFESA.COM
T 972 526 144

LA SEU
LASEU@MAFESA.COM
T 973 352 208

SERVEIS CENTRALS
MAFESA@MAFESA.COM
T 938 891 000

PALAFOLLS
PALAFOLLS@MAFESA.COM
T 937 620 146

SEVA
SEVA@MAFESA.COM
T 938 123 050

VIC
VIC@MAFESA.COM
T 938 863 900

MAFESA.COM

Aprendre l'ofici, aprendre la lliçó

Ramon Besa

Periodista

Ara més que mai, segurament per estar més a prop de casa, cada dilluns i divendres procuro començar la lectura de la premsa amb EL 9 NOU. M'agrada estar al cas de les coses que passen al Lluçanès, a Osona, al Ripollès i, d'altra banda, em ve de gust fullejar aquelles publicacions que d'alguna manera m'evocuen l'ofici de periodista que vaig aprendre a Vic, Sant Hipòlit de Voltregà o Prats.

Aleshores tot tenia sentit per a un estudiant de la Universitat Autònoma amb vocació de periodista, frisós per conèixer gent, veure món i explicar històries que a vegades semblaven publiportatges i en d'altres eren notícies que et portaven malviure. Ja estaves content quan aconseguies publicar un breu i era festa major el dia que sortia un reportatge, per no parlar de quan t'encarregaven una crònica. Alguns de nosaltres i EL 9 NOU vam créixer plegats, amb la mateixa fe –i determinació– i també amb la mateixa ingenuïtat –i valentia–, com si en aquella aventura ens hi anés la vida per 25 pessetes la peça; d'alguna manera o altra tots érem amos i treballadors al mateix temps.

L'acord va anar bé ja que en va

sortir una empresa amb cara i ulls i una redacció com calia. El tracte a la feina amb altres estudiants periodistes i el contacte a les aules amb professors que treballaven als diaris ens va fer saber que anàvem pel bon camí, fins al punt que alguns dels que exercíem de redactors del setmanari i també de corresponsals d'Osona vam acabar treballant a les redaccions centrals dels mitjans de Barcelona.

Treballaves i alhora estudiaves poc o molt, l'ofici se simultaniejava amb la carrera i encara treies hores d'on fos per poder conèixer Huertas Clavería, Martí Gómez, Antonio Franco, Martí Perarnau, Juan José Castillo, Àlex Botines o Manolo Vázquez Montalbán. A cap de nosaltres se'ns va ocórrer dir mai que volíem ser com ells sinó que només preteníem saber com eren, tocar-los i aprendre ni que fos per contagi, a poder ser i amb una mica de sort a la redacció, que aleshores funcionava com un taller obrer. Havies de saber quin era el teu lloc i la teva feina i acabaves per saber jerarquitzar les notícies, tenir una bona agenda de contactes i també descobries la manera com havies de moure't per afrontar el treball de camp de cada dia fins aconseguir que els

Una imatge de la primera redacció d'EL 9 NOU, el 12 de novembre de 1979

teus interlocutors no et diguessin mentides.

Aquella manera de fer i d'entendre que el periodisme era un ofici que com a tal exigia un aprenentatge continu, acompanyat d'una carrera, s'ha anat perdent en canviar el consum, el negoci i per tant la producció, l'ensenyament i també la memòria. Els papers tendeixen a invertir-se i el grau s'ha fet més important que l'ofici. Els universitaris s'han

HOSPITAL DE CAMPDEVÀNOL
Hospital Comarcal del Ripollès

Per molts anys més
acostant-nos
la **informació** de
proximitat!

HOSPITAL DE CAMPDEVÀNOL
Hospital Comarcal del Ripollès

972 730 013

www.hospitaldecampdevanol.cat

Ctra. Gombren, 20 Campdevàrol

familiaritzat amb unes altres eines i canals i les redaccions es buiden amb el teletreball i la creixent externalització de serveis que fan les empreses. La tendència és invertir molt en tecnologia i poc en periodistes.

Jo també soc partidari del teletreball i la tecnologia, però no de la substitució de la redacció i del periodista per la màquina d'encarregar, un aparell dirigit per un equip de professionals que a vegades ni coneixes però que controla les audiències, dicta l'agenda diària, les notícies a seguir –encara que siguin d'altres mitjans– i fins i tot titula els textos a fi que tinguin més impacte. Els diaris no es poden fer des de la redacció; s'ha de sortir al carrer encara que ens posin tanques a cada cantonada. Els periodistes no podem renunciar a ser tafaners i a llegir molt per saber de què escrivim en lloc d'aspirar només a trobar el nostre nínxol informatiu, a crear el nostre espai, a voler treballar en

un programa d'èxit, feines molt concretes, la majoria a la carta, amb un recorregut determinat. Una cosa és fer un article i una altra fer secció i fer diari.

Ha arribat un moment en què de tants adjectius com s'han posat al grau de Periodisme s'ha inflat tant, que es corre el risc de perdre'n l'essència i no se sàpiga exactament en què consisteix ni si tindrà sentit en el futur tal com està plantejat. Hi ha alguns senyals d'alerta que obliguen a pensar-hi: les matrícules a les facultats baixen, el mercat no pot absorbir tants graduats com hi ha, les empreses no són rendibles i es fa difícil actualitzar la docència. El mestratge com a tal perd sentit un cop el periodisme deixa de ser un ofici i a classe es confonen tant els gèneres que l'opinió i l'entreteniment van per davant de la informació.

Els periodistes mai hem estat gaire ben vistos per emprenyadors i descreguts –una altra

contradicció que tenim perquè sempre hem reivindicat la credibilitat–, però fins fa poc ens fèiem valer i, més o menys, érem respectats, de manera que el repte hauria de ser recuperar la confiança de la gent després d'haver-la perdut en part també per culpa nostra. Molts d'aquella generació que va sortir d'EL 9 NOU hem viscut una

Els periodistes no podem renunciar a ser tafaners i a llegir molt per saber de què escrivim

de les millors etapes del periodisme, hem gaudit de valent i ens hi hem guanyat molt bé la vida. O sigui que som tant còmplices de la bonança d'abans com de la crisi d'ara i per tant no som pas nosaltres qui trobarem el remei al malalt.

La situació no demana sermons dels vells sinó que apel·la de nou a l'entusiasme dels joves. Aquesta feina tan necessària per controlar els poders fàctics i explicar el dia a dia de la gent requereix –ara i sempre– vocació, dedicació i ambició, el mateix punt de partida, al cap i a la fi, que aquell que teníem quan vàrem començar.

Toca fer inventari i puc dir que mai m'havia sentit tan important com quan em van amenaçar per una notícia publicada a EL 9 NOU. Mal m'està dir-ho, però des d'aleshores només vaig fer que fugir de la notícia per por i per poder viure millor, tot i que llavors no ho sabia. Ara sé que només des d'aquella excitació i d'aquell coneixement del que passava i jo escrivia podia ser tan feliç com ho he estat. Aprendre l'ofici és tan important com aprendre la lliçó. Moltes gràcies a tota la família d'EL 9 NOU.

45 anys amb el periodisme local

Teuleria Sant Martí Sescorts
Ctra. de Vic - Olot km 11
L'ESQUIROL
Tel. 93 856 80 11
patel@vallcompanys.es
www.patel.es

ESPAÑA
10.01293/B
C.E.

BIENESTAR
ANIMAL
CERTIFICADO
WELFAIR

AENOR
PROTOCOLO
FRENTE AL COVID-19
FALSA

CERTIFICADO
DE PRODUCTOS
CERTIFICADO

45 anys de música i una marca

Ramon Ferrer

Músic i cap de programació de L'Atlàntida de Vic

Quaranta-cinc anys són molts anys. És gairebé mig segle, que de seguida és dit, i de mig segle en mig segle se'n passa via. En èpoques remotes el temps anava més a poc a poc, no passaven tantes coses i la gent tenia temps d'adaptar-se al món. Alguns, podien asseure's llargues estones davant d'un riu veient passar la vida amb la mirada perduda. Ara això ja no ens és possible. Com més ens acostem als nostres dies el temps s'ha anat accelerant i s'ha posat més car, com gairebé tot el que necessitem, els aliments, el transport, el repòs... fins i tot morir-se s'ha tornat caríssim. Potser aviat alguns no s'ho podran permetre.

De mig segle en mig segle la música també ha anat evolucionant de manera progressiva. Des de les primeres avantguardes del segle XX les evolucions han estat tan ràpides i en tantes direccions que ja ni tan sols és possible determinar estils i tendències homogènies. En el camp de la música popular, el cas del rock és prou il·lustratiu, des del seu

naixement com una expressió minoritària i reivindicativa a un producte de consum massiu a gairebé tot el món i a totes les capes socials.

Però em cenyo a la música d'aquí, que és el que em toca abordar.

A finals dels anys 1970 tot just començava a despuntar el que després seria un fenomen d'abast nacional conegut com "el Liverpool català", que situava Vic i Osona en una posició de privilegi dins el panorama del país, amb grups punters com Los Burros, que després serien El Último de la Fila, Loquillo y los Trogloditas, Doble Buble i Sau.

Abans d'aquests, però, els Esquirols ja havien posat la comarca en el mapa i poc més tard, ja situats en un àmbit més *rockero*, apareixien grups com The Kilimanjaros, Dumpers, Kul de Mandril, Klau, Perdidos en el Espacio, Hidràulics Mai Tips i Avikultores Modernos, entre d'altres, que eren el germen del moviment que avui continua mantenint la marca de Vic com a capital musical.

Des de principis dels 1980 fins avui el moviment ha anat avançant en paral·lel al necessari desenvolupament del mercat musical a Catalunya, amb artistes i formacions significatives com Karda Fàstik, La Iaia, Joana Serrat, Núria Graham, Nyandú,

LAFARGA
yourcoppersolutions

Felicitem **EL 9 NOU**
pels seus **45 anys**

som COURE, som INNOVACIÓ, som SOSTENIBILITAT

JORDI PUIG

PERE PUNTI

PERE TORDERA

SAGI SERRA

De dalt a baix i d'esquerra a dreta, l'actuació de Doble Buble (1986), El Último de la Fila (1991), Sau (1991) i Els Catarres (2011)

Sey Sisters, Guillem Roma, Els Catarres, Obeses, Oques Grasses, Ju, Power Burkas... entre d'altres que segurament em deixo.

Potser ara no estem en el moment més brillant d'aquest recorregut, però en el darrer Mercat de Música vam veure

artistes en plena projecció com Dan Peralbo i Paula Valls i ja comença a treure el nas gent com Pelat i Pelut i Carla Serrat.

El Mercat de Música Viva de Vic és un altre puntal d'aquesta marca que posa Vic i Osona com a referència de la música catala-

na. En el marc d'aquesta potent arrancada que esmentava i potser gràcies a això, la Generalitat, amb el suport de l'Ajuntament, el va crear com a festival estratègic ara fa 35 anys.

En la seva primera edició, els habitants de Vic es mostraven temorosos, van tancar portes i finestres i van abaixar persianes metàl·liques parapetats a casa, com si esperessin l'arribada d'Àtila i els huns. Com ha canviat la cosa fins avui, quan gentades d'aquí i d'arreu s'aboquen al carrer a la descoberta d'artistes en qualsevol escenari o racó imprevisit. El Mercat ha passat per diverses etapes, amb canvis de direcció i d'estratègia, però avui el trobem consolidat com una cita ineludible per al sector professional del nostre país i també de l'internacional. A part, és clar, de l'interès cultural, econòmic i turístic que comporta per al territori.

Però si parlem de canvis importants en aquests darrers 45 anys no podem deixar de banda l'Escola de Música, que justament està a punt de celebrar el 180è aniversari. A finals dels 1970 encara estava ubicada a la Casa Bojons de la plaça Dom Miquel de Clariana, en uns locals que ara serien denunciats per a la pràctica docent... però també en aquestes coses eren uns altres temps. Una escola de música que funcionava gràcies sobretot a la dedicació i l'esforç abnegat d'uns professors que treballaven en condicions laborals precàries i amb un alumnat que havia de ser escàs per força.

45 anys després, aquesta Escola

de Música és també conservatori reglat i ha passat a convertir-se en un dels centres d'ensenyament musical més importants del nostre país, ubicat en unes instal·lacions modernes i ben equipades. L'EMVic compta actualment amb més d'un miler d'alumnes i és un altre dels factors que parlen de la vitalitat de la música en el nostre entorn.

La marca de Vic com a referència de la música a Catalunya s'hauria de potenciar encara més

La marca de Vic com a referència de la música a Catalunya s'hauria de potenciar encara més. No és només un factor cultural, si es fa amb prou traça pot ser també econòmic, comercial, turístic i integrador. L'aposta per la música de L'Atlàntida, especialment amb el seu cicle de Grans Concerts, el So de les Cases i la multitud de festivals i cicles estiuenques que tenim a la vora van en aquest camí.

Qui sap què serà de nosaltres d'aquí a 45 anys, ai las. És de suposar que el temps anirà més de pressa i si encara hi som no entendrem absolutament res de la realitat. Però potser viurem en un territori en el qual la música sigui una referència indiscutible al país, a Europa i a tot el món... sempre que el país, Europa i tot el món continuïn existint, és clar.

MÉS DE 40 ANYS AL TEU COSTAT

ENHORABONA PER AQUESTS 45 ANYS D'INFORMACIÓ.

contacte@neida.cat
93 8 57 03 74 / 630 96 42 84
www.neida.cat

- Neteja d'embornals i reixes de les xarxes dels municipis.
- Neteja de basses de purins.
- Neteges i desembussades de canonades.
- Neteges industrials.
- Neteges de fosses sèptiques.
- Transport de residus líquids, també ADR.
- Transport d'aigua i aigua potable.
- Inspecció de canonades amb càmera CCTV.

Per què hem estat una potència en motor?

Josep Autet

Periodista.
JAS Info Service

Al llarg de la meua carrera esportiva, per aquests mons de déu sovint em preguntaven: “Què passa a la comarca d’Osona, on no deixa de sortir gent del motor?”. Aquesta és també una pregunta que molta gent de la comarca –i jo mateix– ens hem fet en algun moment. La resposta sembla fàcil però no penseu que ho sigui del tot; requereix d’una mica de perspectiva i visió global perquè, en el meu parer, hi ha més d’un motiu a destacar: cadència de relleu, passió, carreteres i muntanya...

Hauríem de recular fins als anys 50 per veure com comença la història del motor a casa nostra amb el Moto Club Vich, primera entitat del motor d’Osona. La primera cursa que va organitzar, l’any 1953, va ser el Motocross del fang i la va guanyar Josep Maria Onyós, la mateixa persona que, a finals del 1968, va ser el primer president de l’Escuderia Osona. Aquest és el primer motiu que destacaria i que s’ha anat repetint durant dècades: el continu relleu generacional de pilots, tant de cotxes com de motos,

d’organitzadors, de mecànics i de tot tipus d’ocupacions i tasques entorn del motor.

No hi ha espai per escriure el nom de tota la gent que mereix ser mencionada en aquesta història d’èxit del motor comarcal. Per tant, cal fer un exercici de síntesi i parlar dels grans noms que, com és natural, acaben per representar a tota la resta. Els pilots són els que tenen el paper més visible de tot el col·lectiu i aquests darrers 45 anys en els quals EL 9 NOU ens ha acompanyat ha estat el període on han sortit les màximes figures. La més planetària de totes, sense cap dubte, Àlex Crivillé. Quan el nen de Seva pujava de petit amb la seva moto a Collformic a fer revolts posava en relleu el que per a mi és un altre gran motiu a destacar: les carreteres de les quals sempre hem gaudit a Osona i, també, els paratges naturals que han possibilitat un fora de pista molt intens, tot i que cal dir que això cada vegada minva més.

Sobre aquestes carreteres, molt més enllà a banda i banda de l’N-152, també hi han corregut amb

passió campions internacionals de la vàlua d’Antonio Zanini –osonenc des de fa mig segle–, Dani Solà o Xevi Pons. I altres que han triomfat arreu de l’Estat espanyol, com Mia Bardolet o Pep Bassas. També una extraordinària figura dels raids i del Dakar, un pilot tan bo en cotxes com en motos: Nani Roma.

Les motos no queden per al final, ja he citat Crivillé i Roma en les seves etapes agafats al manillar, però també he d’esmentar Jordi Arcarons, el seu germà Toni, un campió de trial com va ser Lluís Gallach i també Marc Freixa, Gerard Farrés, etc.

FELICITATS

EL 9 NOU

Roquet
making moves

Àlex Criville, amb el seu equip, just després de proclamar-se campió del món de la categoria reina, el 500cc

Hem tingut molts i molt bons tècnics, els noms més coneguts poden ser els d'Antonio Roma, Portús, i Josep Rovira Paxau. Però sempre hi ha hagut estructures que han treballat exclusivament en el terreny de la competició, com per exemple Baporo o PCR. Copilots, assessors, executius d'alt nivell mundial com Manel Arroyo. Organitzadors de prestigi com Joan Antoni Mirabent, activadors com Joan Panadès, entitats com el Ripoll Motor Club, Moto Club Abadesses, Motor Club Vall del Ges, Moto Club Olost, etc. Malgrat que els organitzadors es queixen actualment que no hi ha gent que es vulgui involucrar en el treball invisible de fer de control o de comissari de cursa, el cert és que les entitats han anat seguint i a la carretera o a les pistes de terra no han parat de sortir els pilots ni la gent que els dona suport. Hi ha hagut patrocinadors locals com Xauxa, Karibú o Roc 34, per citar els més antics; escuderies o clubs gairebé a cada

poble; fins i tot han vingut pilots de fora de les comarques per tal de poder entrenar millor; circuits de motocròs i de kàrting arreu i un de gran a Vic; proves d'enduro i trial; ral·lis i pujades. En aquests 45 anys, tota la gent que hem mencionat i els molts, moltíssims més que han format

Els temps d'ara no són els d'abans i la gent del motor hem viscut anys i dècades irrepetibles

part de la cadena successòria d'aquesta activitat tan arrelada han estat protagonistes a les pàgines d'EL 9 NOU. L'esclat del motor a Osona i el Ripollès s'ha produït gairebé al mateix ritme que ho ha fet EL 9 NOU, i d'això sí que n'estic ben segur. Qui tingui temps, amb una consulta

a la hemeroteca podrà comprovar com, des del 1978, el món del motor ha anat ocupant espai a les pàgines d'esports d'EL 9 NOU a la mateixa velocitat com ho ha fet l'activitat. Tot això fa entendre millor el perquè del fenomen. Si hi ha llocs on córrer, l'espectacle atrau. I molts dels competidors ho han fet bé i són gent coneguda. És lògic, doncs, que vagin sorgint més practicants.

Aquest és el motiu pel qual Osona ha estat, i d'alguna manera continua sent, una comarca motoritzada. I si, a més, hi ha un mitjà de comunicació que en tots aquests anys ha cuidat el caliu, ja tenim la resposta a la pregunta del principi. Els temps d'ara no són els d'abans, la gent del motor hem viscut anys i dècades irrepetibles, que no tornaran. Guardem-ne el record i passem a les noves generacions tot el que de positiu ha tingut una activitat en la qual vam ser els números u. Perquè, malgrat tot, el motor continua ben viu.

ABUS
SISTEMES DE GRUES

EL PRINCIPI DE AIXECAR UNA CÀRREGA NO HA CANVIAT EN 45 ANYS. ELS NOSTRES EQUIPS, SÍ.
Descobreix-ho a: www.abusgruas.es

Ajuntament de Balenyà

45 anys d'història i notícies avalen el vostre recorregut.
ENHORABONA!

Per molts anys, ElgNou!

Oficines a Vic, Barcelona i Puigcerdà | T'atendrem al: 93 883 32 12

AUDITORIA

Aportem seguretat i confiança a qualsevol usuari de la informació financera

CONSULTORIA

Millorem resultats empresarials: estratègia, operacions, digitalització i optimització econòmica

CORPORATE FINANCE

T'aconsellem financerament en la compravenda d'empreses i gestió en la recerca d'inversors i deute financer

FISCAL

T'assessorem integralment en matèria fiscal des del coneixement, l'experiència i la proximitat

JURÍDIC

Estem especialitzats en totes les àrees del Dret, tant pel nostre coneixement jurídic com per l'experiència adquirida

LABORAL

Recolzem a les empreses en totes les seves necessitats en l'àmbit laboral

L'hoquei patins, un esport que ens identifica

ORIOI MOLAS

exemplifica molt bé Mia Ordeig quan recorda que de petit mirava sorprès com el seu pare –Catxo Ordeig– “movia peces al tauler d’escacs per simular accions dels partits”. Ara, també en el vessant d’entrenador, “soc jo qui fa el mateix, però en una pantalla” i qui el mira és el seu fill. L’esport ha evolucionat, però la passió i l’arrelament són els mateixos.

En aquest sentit, Osona i el Ripollès poden presumir d’haver tingut cinc equips –Voltregà, Vic, Manlleu, Taradell i Ripoll– a la màxima categoria masculina i gaudir de dos clubs –Voltregà i Manlleu– amb un palmarès envejable en l’hoquei patins femení tant pel que fa en categoria sènior com en la base.

I com s’explica aquest ecosistema de qualitat i passió per un esport minoritari? “És una manera de créixer, de relacionar-te, una tradició que en molts casos passa de pares a fills”, ressalta Joan Ferran, un dels jugadors més destacats de finals dels vuitanta i principis dels noranta que va vestir la samarreta del Voltregà. Ferran va viure una bona època en la disciplina de l’estic “on es podien guanyar diners” i que va arribar al moment culminant amb l’elecció de l’hoquei patins com a esport olímpic als Jocs de Barcelona del

L’Olímpic de Vic, ple de gom a gom en el Vic-Voltregà de semifinals del play-off de lliga de l’any 2001. A la dreta, Carla Giudici el dia del seu comiat amb Anna Romero, Anna Casarramona i Natasha Lee al fons

El Club Patí Vic i el Club Patí Voltregà ja apareixien en una posició destacada en el primer número d’EL 9 NOU –el 3 de març del 1978–, i tot just una setmana després l’aleshores setmanari recollia la primera prèvia del clàssic històric de l’hoquei patins osonenc. Dues anècdotes que fan evident l’estret vincle entre l’esport dels patins de les

quatre rodes, la premsa local i la societat osonenca i ripollesa. I és que sense cap dubte –i amb el permís d’èpoques daurades però puntuals en el futbol o el bàsquet–, l’hoquei patins ha servit per posar Osona en el mapa, i a través de la seva evolució com a disciplina també es pot explicar la història dels últims 45 anys en aquest territori. Ho

FELICITATS
PELS 45 ANYS
I PER MOLTS ANYS MÉS!

 AJUNTAMENT DE
CENTELLES
www.centelles.cat

 Ajuntament
de Viladrau

*Felicitem El 9 Nou
pels 45 anys
fent periodisme de
proximitat.*

ALBERT LLIMÓS

1992. La competició olímpica, però, no va tenir continuïtat. “És un esport que l’hem d’estimar tal com és, i saber quines són les nostres limitacions”, reflexiona Ferran, tot indicant que encara que des d’Osona i el Ripollès “ens sembli que és molt important”, no és una “disciplina global amb milions de practicants”, com pot ser el bàdminton o el futbol sala.

El que sí que és cert és que aquest nostre territori ha produït estrelles de l’hoquei patins a un ritme vertiginós. Ho sap bé un dels jugadors més destacats de les últimes dècades: Mia Ordeig. Guanyador de tots els títols possibles vestint les samarretes del Vic, el Barça i la selecció espanyola, recorda “el cosmos” en què va créixer i on “dos o tres anys amunt o avall” coincidien competint noms com Panadero, Lluís Teixidó, Guillem Trabal, Josep Selva, Titi Roca, Dani Camprubí

o Miquel Masoliver. “Hi havia certa rivalitat entre nosaltres i això ens feia créixer”, recorda.

Ordeig es va criar en una casa on es respirava hoquei, ja que el seu pare, Catxo Ordeig, va marcar una època al Voltregà guanyant com a jugador dues copes d’Europa i dues lligues, les de 1974/75 i 1975/76. Amb una mirada retrospectiva, l’hoquei patins osonenc també coincideix a remarcar l’aportació de Catxo Ordeig a aquest esport des de les banquetes. Ho descriu Joan Ferran, tot apuntant que a pesar del seu “caràcter fort” a Sant Hipòlit “va crear una bona escola”, a Vic “també ho va fer funcionar” i finalment a Manlleu “va fer créixer el club”. Així doncs, Ferran té clar que tota aquesta trajectòria “demostra que en sap” i que ha sigut una “persona clau” perquè Osona tingui un hoquei de qualitat.

I des d’Osona també s’han aconseguit canvis importants en l’evolució de l’hoquei patins. És el cas de Carla Giudici, un nom que més enllà d’anar associat a una de les millors jugadores de la història també va ser clau en el creixement de l’hoquei femení: “Va ser tot gràcies a la meua família i al club on jugava aleshores, el Vic”, apunta. A meitat dels anys noranta, la federació no permetia els equips mixtos en cap edat, i en un moment amb poques plantilles femenines, les nenes que volien jugar tenien moltes dificultats per continuar practicant l’esport. Finalment, i amb el cas de Giudici com a bandera, es va aconseguir que tots els clubs “acceptessin els equips mixtos fins als 12 anys”. Ja al Voltregà, els títols a la pista també van anar acompanyats de reivindicacions per l’hoquei femení, “algunes de tan simples com poder jugar dissabte a la tarda i no diumenge al matí”. Giudici també recorda que la selecció espanyola, “on ens trobàvem noies de diversos equips”, va ser el punt de partida per crear una associació de jugadores, “amb l’objectiu de millorar mancances que detectàvem”.

Passió, tradició i evolució. Tres ingredients que han marcat l’hoquei patins a Osona i el Ripollès al llarg del temps. I en els últims 45 anys, EL 9 NOU ha estat al costat dels grans esdeveniments d’aquesta disciplina, explicant i documentant cada victòria, cada derrota, cada història vinculada a l’esport que ens identifica.

Guillem Freixa

Joan Ferran
Exjugador i exdirectiu

L’hoquei patins ha estat la meua vida. Aquí és com una tradició, i en molts pobles es passa de pares a fills i d’avis a nets. A mi encara se’m posa la pell de gallina recordant els derbis Voltregà-Vic. És una cosa més enllà de l’esport.

Carla Giudici
Exjugadora

L’hoquei patins acaba sent un estil de vida, i t’ensenya moltes coses i et deixa moltes amistats. Vam ser una generació que vam fer pinya per aconseguir avançar en l’hoquei femení. Tot i això encara hi ha moltes coses que cal millorar.

Mia Ordeig
Exjugador i entrenador

Jo vaig formar part d’una generació espectacular a Osona, amb Titi, Trabal, Teixidó, Panadero, etc. Amb una formació autodidacta, Catxo Ordeig allà on va entrenar va funcionar, i això s’ha de posar molt en valor.

Ajuntament d'Orís

Enhorabona per aquests 45 anys de periodisme

Ajuntament d'Olost

Enhorabona per 45 anys de periodisme de qualitat al servei de les nostres comarques.

La il·lusió de crear un nou mitjà de comunicació

JORDI PUIG

de voluntarisme que animava el naixement d'una publicació que venia a renovar el panorama de la premsa local a Vic, fins llavors dominat pel setmanari *Ausona*, hereu encarcerat de la *prensa del Movimiento* que el règim franquista havia alimentat en capitals de província i ciutats grans. Feia tres anys que Franco havia mort i era el moment de girar full, mai millor dit. “Hi havia un buit informatiu molt gran, i això ens va animar a fundar un nou mitjà de premsa escrita”, recorda Eusebi Coromina, que feia tancament amb Lluís de Planell com a caps de redacció, repartint-se les seccions. Abans d'arribar al dia de veure la llum el número zero d'EL 9 NOU (amb el titular “Tota la veritat de la Plana” i la imatge d'una llauna que s'obria) hi havia hagut tot un procés previ. Coromina recorda les reunions al Casal, al carrer de Sant Just, on s'hi agrupava gent implicada en moviments socials i partits de la naixent democràcia. Ara pot semblar que tot estava clar, però en aquell moment tot es discutia. “Fins i tot la llengua.” Hi havia qui pensava que una part s'havia de fer en castellà, perquè els lectors no estaven acostumats a llegir en català. Quatre dècades de liquidació lingüística pesaven molt. El nom tampoc era fàcil de

Un brindis pel primer número d'EL 9 NOU a la redacció ubicada a l'actual plaça de Francesc Macià. Al fons, enganxada a la paret, la portada del número zero

Tots els començaments de grans aventures tenen un punt entre heroic i divertit. El d'EL 9 NOU podria tenir com a escenari la desapareguda impremta Artex, al barri del Remei de Vic. I com a protagonistes, els redactors i promotors –els dos papers eren en molts casos coincidents– d'aquella publicació que naixia. Els fulls del diari anaven sortint i es ple-

gaven a mà, perquè evidentment allà no hi havia cap rotativa de les que fan aquesta funció. “Hi érem tots els col·laboradors”, recorda un dels testimonis d'aquella situació insòlita, el veterà periodista Lluís de Planell. “Ni ens ho plantejàvem, només necessitàvem una impremta que tingués *offset*.”

L'anècdota explica l'empenta

AJUNTAMENT DE
CAMPRODON

PER MOLTS ANYS
A EL 9 NOU,
QUE JA EN SUMA 45!

decidir: algunes propostes com *La Plana* o *La Garba* no van prosperar, i finalment es va optar per una solució tan òbvia com efectiva: no era un setmanari nou? Doncs *El Nou*, i amb el 9 enmig per raons més estètiques que de concepte. Al final, va ser una marca d'èxit.

I qui havia de fer-ho? Entre altres, gent que ja tingués alguna relació amb el periodisme. En això, i en tot el procés, va ser decisiva la figura de Josep Masoliver. "Ell em va cridar un dia a plaça, perquè jo ja treballava a Ràdio Vic", recorda Lluís de Planell. Eusebi Coromina, que en aquell moment feia el servei militar a Madrid, recorda haver tingut algunes reunions allà amb el mateix Masoliver i amb el taradellenc Ramon Serra, que va ser el primer director d'EL 9 NOU. A nivell oficial, calia algú que tingués carnet de periodista, i ell el tenia. Treballava a la secció d'Esports, a Ràdio 4.

"Com que venia a Madrid per fer partits de bàsquet, ens anava bé quedar allà." Al cap d'uns mesos de sortir a la llum, ja assumiria la tasca de director Ferran Font, que *de facto* ja n'exercia. Tothom hi posava hores lliures, perquè en aquell moment la perspectiva de viure del periodisme encara que-

"El número zero el vam fer en una impremta de Vic. Tots érem allà plegant els fulls del diari a mà"

dava lluny. La redacció es va situar en un pis d'oficines a l'actual plaça de Francesc Macià de Vic, al costat del passeig de la Generalitat, que en aquell moment no tenia encara aquest nom –òbviament– ni cap altre. Era *la plaça sense nom*. En això també es començava de zero. Els noms

de la primera redacció recullen una nòmina de joves entusiastes que després van fer carrera en el periodisme: Ramon Besa, Jaume Masdeu, Cristina Gallach, Salvador Sala, Jaume Collell, Vicenç Lozano... De Vic, però també de tota la comarca d'Osona, amb una xarxa de corresponsals que

"Hi havia un buit informatiu molt gran, i això ens va animar a crear un nou mitjà de premsa escrita"

arribava arreu, incloses les actuals comarques del Lluçanès i el Moianès. Tothom té present el paper clau de Carles Molist, des de Manlleu. "I no només érem els que ens agradava el periodisme, era tota la societat d'Osona la que volia tenir un mitjà", explica De Planell.

Amb els fulls doblats a mà, va sortir el número zero. I el número u, i el dos... Aviat es va veure que aquells promotors entusiastes havien encertat, i els lectors responien. Aquesta resposta donava benzina per treballar quan es plegava de la feina, per als diumenges intensos recollint resultats esportius quan les úniques eines eren el bloc de notes, el telèfon i la màquina d'escriure. I per corregir, el bolígraf vermell de Remei Ballús. "Acabàvem sempre molt tard, però hi havia molta il·lusió." Sense perdre-la, no trigaria gaire a sumar-s'hi la professionalització: al cap de pocs números ja no es plegaven fulls de diari a mà, i EL 9 NOU ja s'imprimia en una rotativa, a Terrassa. Com els diaris *de debò*.

Jordi Vilarrodà

D'un diari a un grup de comunicació

Del diari en paper en blanc i negre a la televisió en alta definició i en línia. En aquests 45 anys de vida EL 9 NOU s'ha expandit territorialment i també s'ha convertit en un grup de comunicació amb presència a totes les plataformes. Al costat de l'edició en paper hi conviuen el digital (EL 9NOU.CAT), la ràdio (EL 9 FM) i la televisió (EL 9 TV), amb la incorporació de les més avançades innovacions tecnològiques que han situat el Grup EL 9 NOU a l'avantguarda de la comunicació del segle XXI.

Va néixer a Osona, però avui l'audiència d'EL 9 NOU la conformen els veïns del Ripollès, el Vallès Oriental i els de les noves comarques del Lluçanès i el Moianès. Però també més enllà, perquè avui el diari es pot comprar en línia des de qualsevol part del món, com també es pot escoltar la seva ràdio i veure la televisió. Això ha fet que l'equip que hi ha al darrere s'hagi hagut d'ampliar i multiplicar amb professionals especialitzats en diversos àmbits. Avui, els periodistes, fotògrafs i correctors comparteixen redacció amb dissenyadors, presentadors, càmeres de televisió, locutors,

realitzadors, tècnics de so, desenvolupadors de pàgines web, informàtics, comercials de publicitat, administratius, responsables de distribució... Cadascun d'ells és part imprescindible d'un engranatge que permet que la informació arribi a cadascú d'una manera diferent.

Tots aquests mitjans són hereus de la història d'EL 9 NOU, les persones que n'han format part i hi han dedicat part de la seva vida i carrera professional, però també dels lectors, subscriptors i anunciants. El primer exemplar va sortir a la venda el 3 de març de 1978 i va suposar una alenada d'aire fresc en una comarca on fins llavors els mitjans de referència, l'*Ausona* (1942) i Ràdio Vic (1948), eren hereus del *Movimiento*. Per primer cop l'actualitat era abordada amb rigor i naturalitat a la comarca, sense l'encotillament de la premsa que havia estat sotmesa al control i censura del règim franquista. L'èxit de la publicació el demostren les xifres: els 3.000 exemplars que s'havien fixat com a objectiu en els inicis es multipliquen per quatre (12.000 exemplars) en només tres anys.

EL 9 NOU es converteix d'aquesta manera en un dels periòdics de Catalunya amb un índex de venda més alt. El 3 de març de 1981, tres anys després del número 0, s'expandeix temporalment i territorialment: va passar de ser setmanal (amb una edició els divendres) a ser bisetmanal (els divendres i els dimarts, tot i que posteriorment passaria als dilluns), i va créixer cap al Ripollès. En paral·lel es va fer un pas important cap a la

Foto de família de part de l'equip que conforma avui el Grup EL 9 NOU

Enhorabona per tots aquests anys compartint la informació!

ALBERT LLIMÓS

cada vegada més potent al digital EL9NOU.CAT. Una televisió adaptada a un nou model de consum d'audiovisual.

Al llarg dels seus 13 anys de vida, EL 9 FM ha estat testimoni dels canvis que està experimentant el consum de ràdio. Els continguts a la carta o en línia (pòdcasts) van guanyant terreny al consum en directe i per FM. A més, la tecnologia ha permès guanyar també en qualitat sonora.

Al costat de l'edició en paper, al Grup EL 9 NOU hi conviuen actualment el digital, la ràdio i la televisió

En tots aquests àmbits, l'emissora del Grup EL 9 NOU està a l'avantguarda, tant tecnològica com de continguts a l'antena i en línia, amb diversos pòdcasts temàtics que es poden seguir a EL9FM.CAT. De totes maneres, es manté l'aposta per l'antena amb una acurada selecció musical, informatius diaris, el magazín matinal *Territori 17* i una àmplia oferta de programes a la franja nocturna. Al llarg d'aquests anys, EL 9 FM també ha fet produccions per a altres emissores a través de La Xarxa.

EL 9 NOU també vol ser pioner en el diari digital, EL9NOU.CAT, on conflueixen tots els formats: el text, el vídeo i l'àudio. L'objectiu és fer arribar tota la informació a través dels nous canals de consum de l'audiència, mantenint sempre el segell periodístic que l'ha caracteritzat.

professionalització de la redacció. Va ser el 1989 quan EL 9 NOU va fer l'aposta de continuar la seva expansió. En aquest cas, cap al Vallès Oriental. Una nova redacció a Granollers formada per periodistes vallesans i la capçalera de color verd. Cinc anys després es va intentar amb una edició al Vallès Occidental. Un projecte que no va tenir l'èxit esperat.

En canvi, l'any 2004 EL 9 NOU aconseguí un dels seus somnis,

tenir una televisió. EL 9 TV inicia les emissions regulars el 24 de setembre d'aquell any. Posteriorment, el 2010 neix EL 9 FM.

Gairebé 20 anys després de l'inici de les seves emissions, i gràcies a la feina dels professionals que hi han treballat, EL 9 TV ha pogut créixer d'acord amb les millores tecnològiques del sector, convertint-se en una televisió local puntera. Un present que passa per la incorporació creixent

de la tecnologia 4G per fer arribar tot el que passa a Osona i el Lluçanès en directe, combinat amb una programació de proximitat, amb la informació local com a pal de paller, i ser present a múltiples finestres d'emissió. Un canal de TDT en alta definició, una emissió en *streaming* 24 hores, i una aplicació OTT per seguir l'emissió en línia i a la carta de tots els continguts des de tot tipus de dispositius, a més d'una integració

Enhorabona per aquests 45 anys apropant l'actualitat a la comarca!

Enhorabona per la vostra trajectòria

Raval Sant Antoni, 2
Tel. **93 881 24 51**
08540 CENTELLES
man.rocal@rocal.es
www.rocal.es

A la rereguarda d'EL 9

La plantilla d'EL 9 NOU no només està formada per periodistes i fotògrafs. A la rereguarda hi ha moltes altres cares poc visibles del diari, però que esdevenen imprescindibles per al funcionament del dia a dia. Des d'atendre els clients, mantenir i captar nous subscriptors, pagar i cobrar quan toca, aconseguir anunciants, corregir els textos, maquetar les pàgines del diari, fins a fer arribar els exemplars a les portes de cases i llibreries. Hem parlat amb alguns d'aquests treballadors i hem intentat definir algunes de les seves tasques. Sense cap mena de dubte, cadascun d'ells representa una baula essencial de la cadena perquè EL 9 NOU sigui el que és.

Carles Fiter

Rosa Elena Granados - Recepció

És la primera veu i cara de la redacció de Vic. Des del taulell de recepció, Granados, entre moltes altres coses, atén les trucades telefòniques i les visites que arriben a EL 9 NOU. Es coneix a la perfecció, doncs, noms i cognoms dels treballadors de la casa i també els dels subscriptors que venen a buscar el diari, a qui saluda amb un afable "bon dia" els dilluns i divendres. Això fa que molts d'aquests li tinguin estima i, de tant en tant, li facin arribar fins i tot algun detall, com dolços. "Hi ha dies que estic més d'humor que d'altres, però m'agrada molt treballar de cara al públic."

Maria Soler - Subscripcions

El seu dia a dia com a comercial de subscripcions no és tasca fàcil. A més de mantenir l'àmplia base de subscriptors del diari, ha d'intentar incrementar-la i fer-ne de nous, ja sigui a través de telèfon, correu electrònic o amb visites presencials. L'esperança, doncs, no la pot perdre mai. Els nous lectors opten tant pel paper com per les plataformes digitals. Tot i això, "el que és fidel a EL 9 NOU és molt fidel al paper". A més de captar nous clients, també es cuida de les seves peticions, per exemple, d'atendre si no els ha arribat el diari o s'han canviat de domicili.

Marta Valls - Administració i comptabilitat

Facturar als clients, preparar rebuts per cobrar, gestionar les feines dels treballadors per poder confeccionar les nòmines, pagar quan toca o, fins i tot, organitzar els horaris de la plantilla per fer-se l'analítica anual. Aquestes són algunes de les moltes tasques que porta a terme Marta Valls, administrativa i comptable de l'empresa des de fa 25 anys. Per la seva feina, doncs, està en contacte permanent tant amb treballadors com també clients i proveïdors. Forma part de l'equip dels *números*, on un dels seus lemes és "la feina ben feta no fa destorb".

BIME

Bulló Instal·lacions i
Muntatges Elèctrics S.L.

**FELICITATS
PELS
45 ANYS**

Joan Vilaregut, 11

08560 MANLLEU

Tel. 93 850 70 95

bimemanlleu@gmail.com

www.bime.es

**FELICITATS PELS 45 ANYS
D'INFORMACIÓ COMARCAL**

cateb
Arquitectura Tècnica
Barcelona
Osona-Moianès

**Construir és
fer-ho possible**

9 NOU

Lídia Vilaró - Coordinació de publicitat

Vilaró és l'encarregada de coordinar la publicitat. Des de distribuir-la entre l'equip de comercials fins a passar-la a la redacció del diari i vetllar perquè l'anunci quedi ubicat al millor lloc possible. "Tots els anunciants volen anar a les primeres pàgines dretes perquè és per on habitualment es comença a llegir, però cada vegada hi ha més gent que també ho fa per darrere." Vendre publicitat en paper no és fàcil i costa més ara que abans. Les edicions que en van més carregades són sobretot la de Nadal i també la del Mercat del Ram.

Cristina Anfruns - Correcció

És l'única persona que es llegeix de cap a cap el diari, començant per les notícies i els reportatges, fins als anuncis o les esqueles. "El corrector no només corregeix faltes, sinó que engloba altres aspectes com la sintaxi o el contingut." En una llibreta anota alguns errors dels redactors per reivindicar la importància d'aquesta figura. De fet, per com està escrit un text pot arribar a saber qui el signa. Els temes que li agrada més llegir i corregir són els de política i els articles d'opinió. Per Anfruns, "la feina no és gens monòtona temàticament parlant. Cada setmana és diferent".

Ceci Rafael - Maquetació i edició

Forma part de l'equip de taller, des d'on fan el disseny i muntatge d'anuncis, el de pàgines, les infografies, el tancament i l'enviament a rotativa. Tancar el diari, doncs, vol dir veure la versió final de l'edició i repassar tots els elements d'una pàgina: "Que la foto no estigui massa ampliada o que l'anunci faci les mides". Llavors la converteixen en PDF i l'envien a la rotativa, des d'on confirmen si està bé o no. Tot això, té una hora límit i a vegades s'ha de córrer per complir-la perquè depenen de la redacció. Els tancaments més intensos són els d'eleccions, Nadal o Mercat del Ram.

Joan Oliver - Distribució

EL 9 NOU arriba a les llibreries a través d'una empresa externa i a les cases dels subscriptors mitjançant un equip de repartidors. De fet, a aquests últims ja se'ls comença a repartir el diari a partir de les 3 de la matinada de dilluns i divendres. Oliver és el responsable que tot això rutlli. Durant l'any, hi ha dies complicats, com l'extra de Nadal, la revetlla de Sant Joan o les inclemències del temps. En aquest darrer cas, el diari pot arribar tard, però ho acaba fent encara que plougui o nevi. "Fa una vintena d'anys que hi treballo i no recordo cap dia que no s'hagi repartit. Fins i tot durant la pandèmia no va fallar mai."

Ajuntament
de **Gurb**

La constància i el rigor són un exemple de feina ben feta.

**Moltes felicitats
per aquests 45 anys!**

La fidelitat dels subscriptors

EL 9 NOU reposa sovint a tocar del sofà de la casa de Jesús Pla a Manlleu.

El dia que surt el diari se'l comencen a mirar a estones, ell i la

seua dona, Pepita Oliva, i els dura fins que surt el següent. De tant en tant, van comentant les notícies que veuen al diari. "Són temes nous de conversa, que fa molts anys que estem casats i ja ens ho hem dit tot!", reconeixen plegats. Primer anaven a buscar EL 9 NOU al quiosc, però quan van començar a llegir-lo més sovint se'n van fer subscriptors. Recorden que durant els primers mesos de pandèmia, quan ningú podia sortir de casa, es passaven el diari amb els veïns per estar entretinguts. Per Pla, "llegir el diari és una bona manera de fer treballar el cap i seguir actiu". Tot són beneficis.

Jesús Pla - Manlleu

Lluís Grau passa a buscar el diari pel quiosc del Passeig de Vic. Abans l'havia rebut al bar que va regentar durant 38

anys a tocar del col·legi

Sant Miquel dels Sants. S'hi passa una bona estona fullejant les seccions d'esports i d'economia. "M'informo del que passa a Osona, el Ripollès, el Moianès... s'hi expliquen moltes coses, però les de política no m'interessen gaire", comenta Grau. Lector habitual de premsa d'abast nacional, a EL 9 NOU hi troba proximitat: "M'agrada llegir-lo perquè hi ha de tot, com les entrevistes de la contraportada, les noves empreses, el llistat de defuncions...". Es mira els diaris a consciència fins que surt el següent, i llavors comença un altre cop la lectura de tots els racons de la nova edició.

Lluís Grau - Vic

El 1991, EL 9 NOU va posar en marxa un departament de Subscripcions i Màrqueting, adreçat bàsicament a cuidar el lector més fidel; és a dir, el subscriptor. Abans, però, els lectors que ho desitjaven ja podien demanar rebre el diari a casa o al seu quiosc habitual. Actualment, el Grup EL 9 NOU compta amb uns 6.600 subscriptors, entre particulars i empreses.

Els lectors que se subscriuen a EL 9 NOU, a part de poder rebre l'edició en paper si així ho han sol·licitat, poden consultar la versió impresa i digital des de qualsevol dispositiu sense restriccions. A més, compten amb accés a contingut premium i a sortejos, regals i descomptes.

Amb motiu del 45è aniversari, recollim l'experiència d'alguns dels subscriptors més veterans perquè ens expliquin com ens llegeixen.

David Osa

Per Pau Arboix, EL 9 NOU forma part de la identitat de Vic i no entendria la ciutat on viu sense una publicació en paper que li expliqués

l'actualitat. Els dilluns i els divendres, agafa el diari abans d'esmorzar i va d'un títol a l'altre per seleccionar les notícies que llegirà minuts després. "N'estic enamorat", confessa Arboix, a qui veure el diari per estrenar li desperta les mateixes sensacions que quan la seva mare arribava a casa amb un TBO corgolat al cistell. Li agrada passar hores destriant entre documents antics i articles que ha recopilat durant els anys però n'hi ha que mai marxen de la col·lecció: "El diari de l'atemptat a la caserna de la Guàrdia Civil no tindria nassos d'estripar-lo, el guardaré sempre".

Pau Arboix - Vic

La secció preferida d'Alfons Vilarrasa és la d'esports. Es va subscriure al diari poc després de

la seva creació i des que van obrir el restaurant El Caliu a Vic, l'any 1991, el reben allà perquè també en gaudeixin els comensals. "A vegades no el miro el dilluns, perquè fem festa, però quan puc el repasso sencer, començant pels esports", reconeix Vilarrasa, qui també consulta la resta del diari per estar informat del que passa a la comarca: "Tot és més proper, hi surt gent que conec i m'interessa el que passa aquí, a la gent que tinc al costat". Els comensals bé deuen pensar el mateix quan criden el cambrer i, en lloc de demanar-li el segon plat, li reclamen el diari que des-cansa, ja llegit, a la taula d'un altre.

Alfons Vilarrasa - Vic

Contracta ara amb els millors preus

900 500 005
bonpreuesclat.cat/energia

**i també plaques
fotovoltaiques**

Et compensem el 100% de la teva
producció amb la bateria virtual!

**100%
VERDA**

EL **9** NOU

1978

2023

Per molts anys, *El 9 Nou!*

45 anys compartint el compromís
i la vocació de servei al país.

-

Persones, coneixement i territori

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA